

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

**സബോർഡിനേറ്റ് ലെജിസ്ലേഷൻ സമിതി
(2021-2023)**

പതിനാലാമത് റിപ്പോർട്ട്

(2023 മാർച്ച് 14-ാം തീയതി സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചത്)

**2018-ലെ 8^{ആം} കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസിന്റെ
(എസ്.ആർ.ഒ.നമ്പർ 356/2018) സൂക്ഷ്മപരിശോധന
സംബന്ധിച്ചുള്ള റിപ്പോർട്ട്**

കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്

തിരുവനന്തപുരം

2023

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

**സബോർഡിനേറ്റ് ലെജിസ്ലേഷൻ സമിതി
(2021-2023)**

പതിനാലാമത് റിപ്പോർട്ട്

(2023 മാർച്ച് 14-ാം തീയതി സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചത്)

2018-ലെ 8^{ആം} കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസിന്റെ
(എസ്.ആർ.ഒ.നമ്പർ 356/2018) സൂക്ഷ്മപരിശോധന
സംബന്ധിച്ചുള്ള റിപ്പോർട്ട്

ഉള്ളടക്കം

	പേജ്
സമിതിയുടെ ഘടന	.. v
അവതാരിക	.. vii
റിപ്പോർട്ട്	.. 1
അനുബന്ധം I (എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 356/2018)	.. 18
അനുബന്ധം II (എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 516/2019)	.. 75
അനുബന്ധം III (എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 719/2019)	.. 78

സംബാർഡിനേറ്റ് ലെജിസ്ലേഷൻ സമിതി
(2021-2023)

ഘടന

അദ്ധ്യക്ഷൻ :

ശ്രീ. എം. എം. മണി, എം.എൽ.എ.

അംഗങ്ങൾ :

ശ്രീ. കെ. യു. ജനീഷ് കുമാർ, എം.എൽ.എ.

ശ്രീ. യു. എ. ലത്തീഫ്, എം.എൽ.എ.

ഡോ. മാത്യു കുഴൽനാടൻ, എം.എൽ.എ.

ശ്രീ. എം. മുഹേഷ്, എം.എൽ.എ.

ശ്രീ. സി. സി. മുഹമ്മദ്, എം.എൽ.എ.

ശ്രീ. വി. കെ. പ്രശാന്ത്, എം.എൽ.എ.

ശ്രീ. സജീവ് ജോസഫ്, എം.എൽ.എ.

ശ്രീ. സെബാസ്റ്റ്യൻ കുളത്തുങ്കൽ, എം.എൽ.എ.

നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ് :

ശ്രീ. എ. എം. ബഷീർ, സെക്രട്ടറി

ശ്രീമതി ലിമ ഫ്രാൻസിസ്, അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി

ശ്രീമതി ബിനു എസ്. എൽ., ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി.

അവതാരിക

സബോർഡിനേറ്റ് ലെജിസ്ലേഷൻ സമിതി (2021-2023)-യുടെ അദ്ധ്യക്ഷനായ ഞാൻ സമിതി അധികാരപ്പെടുത്തിയതനുസരിച്ച്, സമിതിയുടെ പതിനാലാമത് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നു.

2013-ലെ ദ് നാഷണൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി ആക്റ്റിൻ (2013-ലെ 20-ാം കേന്ദ്ര ആക്ട്) കീഴിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച 356/2018 (2018-ലെ ദ് കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസ്), 516/2019, 719/2019 എന്നീ നമ്പർ എസ്.ആർ.ഒ.-കൾ സമിതിയുടെ 22-11-2022-ലെ യോഗത്തിൽ പരിശോധന നടത്തുകയും ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണം, നിയമം എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ നിന്നും തെളിവെടുപ്പ് നടത്തുകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമിതി എത്തിച്ചേർന്ന നിഗമനങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ശുപാർശകളും അടങ്ങുന്നതാണ് ഈ റിപ്പോർട്ട്.

2023 മാർച്ച് 3-ാം തീയതി ചേർന്ന യോഗത്തിൽ സമിതി ഈ റിപ്പോർട്ട് അംഗീകരിച്ചു.

തിരുവനന്തപുരം,
2023 മാർച്ച് 14.

എം. എം. മണി,
അദ്ധ്യക്ഷൻ,
സബോർഡിനേറ്റ് ലെജിസ്ലേഷൻ സമിതി.

റിപ്പോർട്ട്

വിശക്കുന്നവന്റെ മുന്നിൽ ആഹാരത്തിന്റെ രൂപത്തിലല്ലാതെ ദൈവത്തിന് പ്രത്യക്ഷനാകാൻ കഴിയില്ലെന്ന മഹാത്മജിയുടെ വാക്കുകൾ ആഹാരത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെക്കുറിച്ച് നമ്മെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു. അധിനിവേശത്തിനും ആധിപത്യത്തിനുംവേണ്ടി മനുഷ്യൻ പരസ്പരം പോരാടിക്കുന്ന യുദ്ധമുഖങ്ങളിൽ ഒരു നേരത്തെ ആഹാരത്തിനുവേണ്ടി കൈനീട്ടിനിൽക്കുന്ന കണ്ണുങ്ങളുടെ ദൈന്യമുഖം മുൻകാലങ്ങളിലെ സോമാലിയ പോലുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കാഴ്ചകളെക്കാൾ ഹൃദയഭേദകമാണ്. ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക മേഖലകളിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിച്ചെങ്കിലും ഭൂമുഖത്തുനിന്ന് ദാരിദ്ര്യം തുടച്ചുമാറ്റുന്നതിന് വികസിതരാജ്യങ്ങൾ പോലും പരാജയപ്പെട്ടതായി മനസ്സിലാക്കാം. പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ അമിതമായ ചൂഷണവും പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണവും ആഗോളതാപനം മറ്റും മൂലമുള്ള കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്ന ഭീതിദമായ സാഹചര്യം കൃഷിയേയും അനുബന്ധ വ്യവസായങ്ങളെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്നു. ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ അപര്യാപ്തതയും ആഗോള സാമ്പത്തികമാന്ദ്യവും മനുഷ്യസമൂഹത്തെ ആശങ്കാകുലരാക്കുന്നു. ഭക്ഷ്യ വിഭവങ്ങൾ യഥാവിധി ഉപയോഗിക്കുന്നതിലൂടെയും ന്യൂതന കൃഷിരീതികൾ അവലംബിച്ച് ഉൽപാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെയും ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാനിയമങ്ങളും പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പാക്കുന്നതിലൂടെയും ജനങ്ങളുടെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തേണ്ടത് സർക്കാരുകളുടെ ഭരണഘടനാപരമായ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്. തുച്ഛഭാത്തിനുവേണ്ടി ആഹാരത്തിൽ മായം ചേർക്കുന്നതൂൾപ്പടെയുള്ള ക്രിമിനൽ കുറ്റങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ നിയമസംവിധാനം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. മായംചേർക്കൽ ഉൾപ്പടെയുള്ള ദുഷ്ചെയ്തികൾ തടയുന്നതിനും ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കൾ പാഴാക്കി നശിപ്പിക്കപ്പെടുന്നത് ഒഴിവാക്കുന്നതിനും ഭക്ഷണം അവകാശമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനും നിയമങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പാക്കുന്നതിലൂടെ സാധിക്കുമെന്ന് നമുക്ക് പ്രത്യാശിക്കാം

2. ഭാരതത്തിലെ വിവിധ ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് പോഷകസമൃദ്ധവും ഗുണനിലവാരമുള്ളതുമായ ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങൾ അർഹമായ അളവിലും മിതമായ വിലയ്ക്കും ലഭിക്കണമെന്ന ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുന്നതിനായി നിലവിലുവന്നതാണ് 2013-ലെ ദ് നാഷണൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി ആക്ട് (2013-ലെ 20-ാം കേന്ദ്ര ആക്ട്). ഓരോ വ്യക്തിക്കും അത്യാവശ്യമായ ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങൾ പൊതുവിതരണ സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ പ്രദാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഭക്ഷ്യഭദ്രത ഉറപ്പാക്കുക എന്നതാണ് ഈ ആക്റ്റിലൂടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. പ്രസ്തുത ആക്റ്റിലെ 40-ാം വകുപ്പിന്റെ (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് നൽകുന്ന അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ച് 16-5-2018-ലെ ജി. ഒ. (ഫി.) 5/2018/എഫ്. & സി. എസ്. ഡി. നമ്പരായി പുറപ്പെടുവിച്ചാണ് 2018-ലെ ദ് കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസ് (എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 356/2018 - അനുബന്ധം I).

3. 2013-ലെ ദ് നാഷണൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി ആക്ടിൻ (2013-ലെ 20-ാം കേന്ദ്ര ആക്ട്) കീഴിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച 356/2018 (2018-ലെ ദ് കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസ്), 516/2019, 719/2019 എന്നീ നമ്പരുകളിലെ എസ്.ആർ.ഒ.-കളുടെ സൂക്ഷ്മപരിശോധനയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണം, നിയമം എന്നീ വകുപ്പുകളിലെ സെക്രട്ടറിമാരിൽ നിന്നും 2022 നവംബർ 22-ാം തീയതി സമിതി തെളിവെടുപ്പ് നടത്തുകയുണ്ടായി. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സമിതി എന്തിച്ചേർന്ന നിഗമനങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ശുപാർശകളും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

1. എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 356/2018

(2018-ലെ ദ് കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസ്)

4. Kerala State Civil Supplies Corporation Limited-ന്റെ ചുരുക്കെഴുത്താണ് SUPPLYCO എന്നതിനാൽ, ചട്ടം 2(1)(d)-ലെ 'Corporation (SUPPLY Co)' എന്നത് 'Corporation Limited (SUPPLYCO)' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

5. പട്ടികവർഗ്ഗക്കാർ ഒഴികെയുള്ളവർക്ക് 0.40 ഹെക്ടറിൽ കൂടുതൽ ഭൂമി ഉണ്ടെങ്കിൽ അവർ eligible households-ൽ നിന്നും പുറത്താകുമെന്ന് ചട്ടം 6 (iii)-ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. എല്ലാ വിഭാഗം ജനങ്ങൾക്കും മനസ്സിലാകുന്നതിനായി, ചട്ടം 6 (iii)-ലെ ഭൂമിയുടെ അളവായ '0.40 hectare' എന്നതിനുപകരം തത്തുല്യമായ 98.84 cent ഏകീകരിച്ചുകൊണ്ട് 'one acre' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

6. ചട്ടം 6 (v)-ലെ '1000' എന്നത് 'thousand' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

7. ചട്ടം 6 (vi)-ലെ '₹25,000' എന്നത് 'rupees twenty-five thousand' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

8. ചട്ടം 7(1)(iv)-ലെ '21' എന്നത് 'twenty-one' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

9. ചട്ടം 7(1)(iii)-ൽ ഉൾപ്പെടാത്ത രോഗങ്ങളായ heart diseases, liver cirrhosis ഉൾപ്പെടെയുള്ള മാരകരോഗങ്ങളാണ് ചട്ടം 7(2)A(ii)-ൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതെന്ന് സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, any other fatal diseases ഏതൊക്കെയാണെന്ന് വ്യക്തമായി ചട്ടം 7(2)A(ii)-ന്റെ അവസാന ഭാഗത്തുള്ള 'etc' എന്നതിനുപകരം ചേർക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

10. ചട്ടം 7(2)A(iii)-ലെ '65' എന്നത് 'sixty-five' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

11. ചട്ടം 10(1)-ലെ രണ്ടാം വരിയിലെ 'prescribe a suitable pro forma' എന്നതിനുപകരം ഒരു മാതൃക ഫോറം ANNEXURE ആയി ചട്ടത്തിൽ ചേർക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

12. ചട്ടം 10(2) പ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രൊവിഷണൽ ലിസ്റ്റിലെ ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗത്തെ കുറിച്ച് മറ്റൊരു കുടുംബത്തിലെ അംഗത്തിന് എന്തെങ്കിലും എതിർപ്പുകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് ഫയൽ ചെയ്യാൻ സാധിക്കണമെന്നും അങ്ങനെ ചെയ്യുമ്പോൾ ആക്ഷേപങ്ങൾ ഒഴിവാക്കി eligible households-ന്റെ പ്രൊവിഷണൽ ലിസ്റ്റ് ശുദ്ധീകരിക്കുവാൻ കഴിയുമെന്നും സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, പ്രൊവിഷണൽ ലിസ്റ്റിലെ ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗത്തിനെ കുറിച്ച് മറ്റൊരു കുടുംബത്തിലെ അംഗത്തിന് objections ഫയൽ ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്ന തരത്തിൽ ചട്ടം 11-ഉം ANNEXURE I-ഉം പരിഷ്കരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

13. ചട്ടം 12 (4)-ലെ 'The place of' എന്നത് 'The date, time and venue of' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

14. ചട്ടം 13-ൽ Verification and disposal of claims and objections by the Verification Committee-യുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നതെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 13-ന്റെ തലക്കെട്ടിലെ 'claims' എന്നത് '*claims and objections*' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

15. ചട്ടം 13(1)-ലെ 'the claim and objection petitioner' എന്നത് 'the claims and objections of petitioner' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

16. ചട്ടം 15(1) പ്രകാരം, ANNEXURE IV-ൽ അപ്പലേറ്റ് കമ്മിറ്റിയിൽ അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്യുമ്പോൾ dated receipt നൽകുന്നതിന് ചട്ടത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണമെന്നും അപ്പീൽ നമ്പരും അപ്പീൽ ഫയൽ ചെയ്ത വ്യക്തിയുടെ പേരും ഫയൽ ചെയ്ത തീയതിയും acknowledgement നൽകുന്ന ഓഫീസറുടെ ഒപ്പും പേരും പദവിയും തീയതിയും സ്ഥലവും ഓഫീസ് സീലും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് dated receipt നൽകുന്നതിനുള്ള മാതൃക കൂടി ചേർത്ത് ANNEXURE IV പരിഷ്കരിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

17. നോഡൽ ഓഫീസർക്ക് ലഭിക്കുന്ന പരാതി പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് അയയ്ക്കുന്നതിന് ഏഴ് ദിവസത്തെ കാലാവധി ചട്ടം 24(1)(a)-ൽ നിശ്ചയിക്കണമെന്നും complaint forward ചെയ്ത തീയതി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ANNEXURE V-ൽ കോളം ചേർക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

18. ചട്ടം 24(1)(a) പ്രകാരമുള്ള പരാതിക്ക്, പരാതി നമ്പരം പരാതി നൽകിയ വ്യക്തിയുടെ പേരും തീയതിയും acknowledgement നൽകുന്ന ഓഫീസറുടെ ഒപ്പും പേരും പദവിയും തീയതിയും സ്ഥലവും ഓഫീസ് സീലും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് dated receipt നൽകുന്നതിനുള്ള മാതൃക ANNEXURE ആയി ചട്ടത്തിൽ ചേർക്കണമെന്നും acknowledgement തീയതി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ANNEXURE V-ൽ കോളം ചേർക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

19. ചട്ടം 24(1)(d) പ്രകാരമാണ് പരാതി ഫോർവേഡ് ചെയ്യുന്നതെന്ന് സമിതി കണ്ടെത്തി. അതിനാൽ, ചട്ടം 24(1)(e)-ലെ 'clause (c)' എന്നത് 'clause (d)' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

20. ഫെയർ പ്രൈസ് ഷോപ്പ് ഉടമയുടെ ഭാഗത്ത് നിന്നുള്ള വിഴ്ചയുടെ ഫലമായി തൻമാസം ഗുണഭോക്താവിന് ലഭിക്കേണ്ട ഭക്ഷ്യധാന്യം കൃത്യമായി ലഭിക്കാതെ വരുകയാണെങ്കിൽ, അടുത്ത മാസത്തെ മൂന്നാമത്തെ ആഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ഗുണഭോക്താവിന് ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി അലവൻസ് നൽകണമെന്നും ഒരു വിളവെടുപ്പ് കാലത്തെ ധാന്യങ്ങളുടെ എറ്റവും കുറഞ്ഞ താങ്ങുവിലയുടെ (എം.എസ്.പി.) ഒന്നുകാൽ മടങ്ങിൽ നിന്നും 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യ ഭദ്രത നിയമത്തിന്റെ ഷെഡ്യൂൾ I-ലെ വില കുറവ് ചെയ്യുമ്പോൾ കിട്ടുന്ന സംഖ്യയെ ഗുണഭോക്താവിന് നൽകാത്ത ഭക്ഷ്യധാന്യത്തിന്റെ അളവുമായി ഗുണിക്കുമ്പോൾ കിട്ടുന്ന തുകയാണ് ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി അലവൻസായി നൽകേണ്ടതെന്നും ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി അലവൻസ് സംബന്ധിച്ചുള്ള പരാതികൾ പരിഗണിക്കുന്നതിനുള്ള നോഡൽ ഓഫീസർമാരെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി അലവൻസിനായി ആർക്കാണ് അപേക്ഷ നൽകേണ്ടതെന്നും എത്ര സമയത്തിനുള്ളിൽ അപേക്ഷ നൽകണമെന്നും എപ്രകാരമാണ് തുക കണക്കാക്കുന്നതെന്നും എത്ര സമയത്തിനുള്ളിൽ തുക ലഭിക്കുമെന്നും അലവൻസ് ഫ്ലത് രീതിയിലാണ് ഗുണഭോക്താവിന് നൽകേണ്ടതെന്നും ചട്ടത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടില്ലെന്ന് കണ്ടെത്തിയ സമിതി ചട്ടം 25-ൽ അവ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

21. 2018-ലെ ദ് കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസ് നിലവിൽ വന്നതിനുശേഷം ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി അലവൻസിനായി പത്ത് പരാതികൾ മാത്രമാണ് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ സമിതിക്ക്, റേഷൻ സാധനങ്ങൾ കൃത്യമായി ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി അലവൻസ് ലഭിക്കുമെന്ന വിവരം ഗുണഭോക്താവ് അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട ഒന്നാണെന്ന് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, ഓരോ മാസവും ലഭിക്കുന്ന റേഷൻ സാധനങ്ങളുടെ വിവരം ഗുണഭോക്താവിനെ അറിയിക്കുന്ന എസ്.എം.എസ്.-ൽ അവ കൃത്യമായി ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി അലവൻസ് ലഭിക്കുമെന്ന വിവരം കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

22. ചട്ടം 22(2)(b) പ്രകാരം, പരാതികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ഒരു web-based grievance redressal portal ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ചട്ടം 27(1)-ൽ പരിഹരിക്കുന്ന പരാതികളിൽ web-based portal-ൽ വഴി ലഭിക്കുന്ന പരാതിയെ കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നില്ലെന്ന് സമിതി കണ്ടെത്തി. അതിനാൽ, ചട്ടം 27(1)-ലെ 'or through helpline' എന്നതിനുശേഷം 'or through web-based portal' എന്ന് കൂടി ചേർക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

23. ചട്ടം 27(2)(d) പ്രകാരം date, time and place എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഹിയറിങ് നോട്ടീസ് District Grievance Redressal Officer നൽകണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനാൽ, പ്രസ്തുത വിവരങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഹിയറിങ് നോട്ടീസിന്റെ മാതൃക ANNEXURE ആയി ചട്ടത്തിൽ ചേർക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

24. ചട്ടം 27(2)(g)-ലെ ക്ലിപ്തനിബന്ധനയിലെ നാലാം വരിയിലെ '7' എന്ന് 'seven' എന്നും ഏഴാം വരിയിലെ '14' എന്ന് 'fourteen' എന്നും മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

25. ചട്ടം 27(3)-ലെ ഒന്നാം ക്ലിപ്തനിബന്ധനയിലെ '30' എന്ന് 'thirty' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

26. ചട്ടം 27(3)-ലെ ഒന്നാം ക്ലിപ്തനിബന്ധനയിലെ date of receipt/initiation of complaint എന്നതിലെ receipt-ഉം initiation-ഉം രണ്ട് തീയതികളിലാണെങ്കിൽ 30 ദിവസം കണക്കാക്കുന്നതിൽ വ്യത്യാസം ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 27(3)-ലെ ഒന്നാം ക്ലിപ്തനിബന്ധനയിലെ '/initiation' എന്ന വാക്ക് ഒഴിവാക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

27. ANNEXURE I പ്രകാരമുള്ള filing claims and objections, ANNEXURE IV പ്രകാരമുള്ള appeal memorandum to the Appellate Committee, ANNEXURE VIII പ്രകാരമുള്ള appeal before the State Commission എന്നിവ ഓൺലൈനായി സമർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം കൂടി ഏർപ്പെടുത്തുന്നതുവഴി കൂടുതൽ സുതാര്യത ഉറപ്പുവരുത്താൻ സാധിക്കുമെന്ന് സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, ANNEXURE I, IV, VIII എന്നിവ ഓൺലൈനായും സമർപ്പിക്കാമെന്നുള്ള വ്യവസ്ഥ കൂടി ചട്ടം 11, 15, 29-ൽ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

28. ചട്ടം 32(2)-ലെ രണ്ടാം വരിയിലെ 'Government,' എന്ന് 'Government:' എന്നാക്കുന്നതിനും 'provided that ....' എന്ന് 'Provided that ....' എന്നാക്കി, ക്ലിപ്തനിബന്ധന ആക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

29. ചട്ടം 33(4)-ലെ 'The Kerala' എന്നത് 'the Kerala' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

30. സംസ്ഥാന ഭക്ഷ്യ കമ്മീഷനിലെ ഒഴിവുകൾ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിൽ നിന്നുമുള്ള ഡെപ്യൂട്ടേഷൻ മുഖേനയാണ് നികത്തുന്നതെന്നും സ്പെഷ്യൽ റൂൾസ് തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും മനസ്സിലാക്കിയ സമിതി, ചട്ടം 34 പ്രകാരമുള്ള സ്പെഷ്യൽ റൂൾസ് വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അടിയന്തര നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

31. സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷന്റെ സിറ്റിംഗിനെ കുറിച്ച് ഏത് ചട്ടത്തിലാണ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്ന് തലക്കെട്ടിൽ നിന്നും തിരിച്ചറിയുന്നതിനായും ചട്ടം 37(1), (2) എന്നിവയിൽ കമ്മീഷന്റെ സിറ്റിംഗിനെ കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനാലും, ചട്ടം 37-ന്റെ തലക്കെട്ടിലെ 'Meeting' എന്നത് 'Meetings/sittings' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

32. സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷന്റെ സിറ്റിംഗിലും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് പങ്കെടുക്കേണ്ടി വരുന്നതിനാലും ചട്ടം 38(1)-ൽ സിറ്റിംഗിനെ കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനാലും, ചട്ടം 38-ന്റെ തലക്കെട്ടിലെ 'the meetings' എന്നത് 'the meetings/sittings' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

33. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 29(1) പ്രകാരം, ബ്ലോക്കതലത്തിലും വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കണമെന്നാണ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതെങ്കിലും ചട്ടം 43-ൽ താലൂക്കതലത്തിൽ വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കണമെന്നാണ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്നും അതുപ്രകാരം ചട്ടം 46-ൽ താലൂക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയെ കുറിച്ചാണ് പ്രതിപാദിക്കുന്നതെന്നും സമിതി കണ്ടെത്തി. ആക്ടിന് വിരുദ്ധമായി ബ്ലോക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് പകരം താലൂക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികളാണ് രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ പ്രത്യേകതകളും പൊതുവിതരണ-ഉപഭോക്തൃകാര്യ വകുപ്പിൽ ജില്ല/താലൂക്കതല ഓഫീസുകളാണ് നിലവിലുള്ളതെന്നും റേഷൻകടക്കാരുമായി ബന്ധപ്പെടുള്ള എല്ലാ വിഷയങ്ങളും കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് താലൂക്കതലത്തിലാണെന്നതും കൂടി കണക്കിലെടുത്താണ് ബ്ലോക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് പകരമായി താലൂക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചതെന്ന് ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണം വകുപ്പ് സെക്രട്ടറി സമിതിയെ ബോധിപ്പിച്ചു. ആക്ടിന് വിരുദ്ധമായി, ബ്ലോക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിക്ക് പകരം താലൂക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റി എന്ന് ചട്ടത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നതിന് നിയമസാധുത നൽകുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

34. ചട്ടം 43 പ്രകാരം സംസ്ഥാന, ജില്ല, താലൂക്ക്, റേഷൻകട തലങ്ങളിൽ വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിക്കണമെന്നും ചട്ടങ്ങളിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപ്രകാരം മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ പ്രസ്തുത വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ യോഗം ചേരണമെന്നും സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യഭദ്രത നിയമത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി സംസ്ഥാന, ജില്ല, താലൂക്കുതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും അതിന്റെ യോഗം കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ ചേരുന്നുണ്ടെന്നും സമിതിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, സംസ്ഥാനത്തുള്ള പതിനാലായിരത്തിലധികം റേഷൻകടകളിൽ 4,510-ൽ മാത്രമാണ് വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചതെന്നും അതിൽ 3,577 എണ്ണത്തിലാണ് വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗം ചേർന്നതെന്നും ബാക്കിയുള്ള റേഷൻകടകളിൽ വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ അന്തിമ ഘട്ടത്തിലാണെന്നും സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. 2018-ലെ ദ് കേരള ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി റൂൾസ് നിലവിൽ വന്ന് നാല് വർഷത്തിനുശേഷവും ഒൻപതിനായിരത്തിലധികം റേഷൻകടകളിൽ ഇനിയും വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടില്ലെന്നും വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചവയിൽ തന്നെ 933 എണ്ണത്തിൽ കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗം ചേർന്നിട്ടില്ലെന്നും സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത റേഷൻകടകളിൽ അടിയന്തരമായി അവ രൂപീകരിക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്നും ചട്ടങ്ങളിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളത് പ്രകാരം വിവിധ തലങ്ങളിലുള്ള വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റികൾ മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ കൃത്യമായി യോഗം ചേരണമെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

35. ചട്ടം 44(1) പ്രകാരമുള്ള സംസ്ഥാനതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയിലെ Chairman, Member, Convenor എന്നിവരെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ളതാണ് മൂന്നാം കോളമെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 44(1)-ലെ ഇനം (vi), (xviii) എന്നിവയിലെ അവസാന കോളത്തിലെ 'Members' എന്നത് 'Member' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

36. ചട്ടം 45(1) പ്രകാരമുള്ള ജില്ലാതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയിലെ Chairman, Member, Convenor എന്നിവരെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ളതാണ് മൂന്നാം കോളമെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 45(1)-ലെ ഇനം (ii), (iii), (ix), (xi), (xii), (xiii), (xiv) എന്നിവയിലെ അവസാന കോളത്തിലെ 'Members' എന്നത് 'Member' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

37. ചട്ടം 44(5) പ്രകാരം സംസ്ഥാനതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയുടെ മീറ്റിംഗിനുള്ള ക്യാരം ഒൻപതാണെന്നും എന്നാൽ, അതിനെക്കാൾ താഴ്ന്നതലത്തിലും സമാന എണ്ണമുള്ളതുമായ ജില്ലാതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയുടെ മീറ്റിംഗിനുള്ള ക്യാരം ചട്ടം 45(4) പ്രകാരം പത്താണെന്നും സമിതി കണ്ടെത്തി. അതിനാൽ, ജില്ലാതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയുടെ മീറ്റിംഗിനുള്ള ക്യാരം പത്തിൽ നിന്ന് ഒൻപതാക്കി കുറയ്ക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

38. ചട്ടം 46(1) പ്രകാരമുള്ള താലൂക്കതല വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയിലെ Chairman, Member, Convenor എന്നിവരെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ളതാണ് മൂന്നാം കോളമെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 46(1)-ലെ ഇനം (iii), (iv), (ix), (x) എന്നിവയിലെ അവസാന കോളത്തിലെ 'Members' എന്നത് 'Member' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

39. ചട്ടം 47(1) പ്രകാരമുള്ള ഫെയർ പ്രൈസ് ഷോപ്പ് ലെവൽ വിജിലൻസ് കമ്മിറ്റിയിലെ Chairman, Member, Convenor എന്നിവരെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ളതാണ് മൂന്നാം കോളമെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 47(1)-ലെ ഇനം (iv), (v), (ix) എന്നിവയിലെ അവസാന കോളത്തിലെ 'Members' എന്നത് 'Member' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

40. ചട്ടം 47(1)-ലെ (iv), (v), (ix), (x) എന്നിവയിലെയും ചട്ടം 47(8)-ലെ അവസാന വരിയിലെയും 'Gramasabha' എന്നതും ചട്ടം 52(5)-ലെ മൂന്നാം വരിയിലെയും 53(1)-ലെ അവസാന വരിയിലെയും 'Grama Sabha' എന്നതും 'Grama/Ward Sabha' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

41. ചട്ടം 48 (1)(xvi) പ്രകാരം, റേഷൻ കാർഡ് ഉടമയുടെ വിവരവും വിതരണം ചെയ്ത സാധനങ്ങളുടെ വിവരവും ഫെയർ പ്രൈസ് ഷോപ്പ് ലെവലിൽ ഡിസ്സെ ചെയ്യുന്നത് അപ്രായോഗികമാണെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. ഓരോ category of ration card-നും ലഭിക്കുന്നതും വിതരണം ചെയ്യുന്നതും സ്റ്റോക്കിലുള്ളതുമായ സാധനങ്ങളുടെ വിവരം ഡിസ്സെ ചെയ്യുന്നതാണ് പ്രായോഗികമെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ട സമിതി, അപ്രകാരം ചട്ടം 48 (1) (xvi)-ൽ മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

42. 2005-ലെ വിവരാവകാശ നിയമപ്രകാരം രേഖകളുടെ പകർപ്പ് ലഭിക്കുന്നതിനായി ഓരോ പേജിനും മൂന്ന് രൂപ നൽകേണ്ടതുണ്ടെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 48(2)-ലെ ഏഴാം വരിയിലെ '₹2' എന്നത് 'rupees three' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

43. ചട്ടം 49(1)-ൽ ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ആറ് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും ഒരു സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും 1034 തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുള്ള നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത്, 2068 സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തേണ്ട സ്ഥാനത്ത്, 2021-2022 സാമ്പത്തിക വർഷം ആറ് റേഷൻകടകളിൽ മാത്രമാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തിയിട്ടുള്ളതും ചട്ടം നിലവിൽ വന്ന് നാല് വർഷം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷവും ചട്ടം 52(3)(ii) പ്രകാരം അങ്കണവാടികളെയും സ്കൂളുകളെയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് പോലും നടത്തിയിട്ടില്ലെന്നും

സമിതി കണ്ടെത്തി. അർഹമായ റേഷൻ സാധനങ്ങൾ കൃത്യമായ അളവിൽ ലഭിക്കുന്നില്ലെന്നും ബില്ലുകൾ ലഭിക്കാറില്ലെന്നുമാണ് സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തിയവേളയിൽ ഉയർന്നുവന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട പരാതികളെന്ന് സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. അതിനാൽ, ചട്ടം 52-ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രകാരം റേഷൻകടകളെയും അങ്കണവാടികളെയും സ്കൂളുകളെയും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ആറ് മാസത്തിലൊരിക്കലെങ്കിലും ഒരു സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

44. ചട്ടം 52(3)(iii)-ലെ 'bank statements invoices' എന്നത് 'bank statements, invoices' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

45. ചട്ടം 52(3) (iii) പ്രകാരം സാമ്പത്തിക ഇടപാടുകൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന cash book, bank statements, invoices, bills, vouchers or other related records എന്നിവ സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നതിനായി നിയോഗിക്കുന്ന റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺസ് പരിശോധിക്കണമെന്നതിനാൽ, പ്രസ്തുത മേഖലയിൽ നൈപുണ്യമുള്ളവരെ റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺസായി തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിന് മുൻഗണന നൽകണമെന്ന് സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺസിനെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യത, തെരഞ്ഞെടുപ്പ് രീതി, മറ്റ് മാനദണ്ഡങ്ങൾ എന്നിവ ചട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

46. സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്ന ഏജൻസി നിയോഗിക്കുന്ന റിസോഴ്സ് പേഴ്സൺസ് തെരഞ്ഞെടുത്ത റേഷൻകടകളിലെ തെരഞ്ഞെടുത്ത മുൻഗണനാ കാർഡുടമകളുടെ ഗൃഹസന്ദർശനം നടത്തുകയും സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്ന വിവരം അറിയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്ന വിവരം, സോഷ്യൽ ഓഡിറ്റ് നടത്തുന്ന പരിധിയിലെ ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ കാർഡുടമകളെയും എസ്.എം.എസ്. വഴി അറിയിക്കണമെന്ന് ചട്ടത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

47. ചട്ടം 56(2) പ്രകാരം ANNEXURE XIV-ൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിവിധ വകുപ്പ് തലവൻമാരും സെക്രട്ടറിമാരും വർഷത്തിൽ മൂന്ന് തവണ എങ്കിലും യോഗം ചേരണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും 2019, 2020 വർഷങ്ങളിൽ ഒരു യോഗം പോലും ചേർന്നിട്ടില്ലെന്നും 2022-ൽ ഒരു യോഗം മാത്രമേ ചേർന്നിട്ടുള്ളൂവെന്നും സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. അതിനാൽ, 2013-ലെ ദ് നാഷണൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി ആക്ട് നടപ്പാക്കുന്നത് വിലയിരുത്തുന്നതിനും വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുമായി ചട്ടം 56(2)-ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതുപ്രകാരം വർഷത്തിൽ മൂന്ന് തവണ എങ്കിലും യോഗം ചേരുന്നവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

48. ചട്ടം 11(1) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE I-ലെ Claims and objections regarding the list of households എന്നതിലെ list എന്നത് provisional list-മായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, 'list' എന്നത് 'provisional list' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

49. ചട്ടം 11(1) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE I-ൽ claims and objections സമർപ്പിക്കുമ്പോൾ dated receipt നൽകണമെന്ന് ചട്ടം 11(2)-ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും dated receipt നൽകുന്നതിനുള്ള സൗകര്യം ANNEXURE I-ൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലെന്ന് സമിതി കണ്ടെത്തി. അതിനാൽ, Acknowledgement of receipt of claims and objections എന്ന തലക്കെട്ടിന് താഴെ claims and objections ഫയൽ ചെയ്ത നമ്പരും സമർപ്പിച്ച വ്യക്തിയുടെ പേരും സമർപ്പിച്ച തീയതിയും acknowledgement നൽകുന്ന ഓഫീസറുടെ ഒപ്പും പേരും പദവിയും തീയതിയും സ്ഥലവും ഓഫീസ് സീലും ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് dated receipt നൽകുന്നതിനുള്ള മാതൃക കൂടി ANNEXURE I-ൽ ചേർക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

50. ചട്ടം 11(2) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE II-ലെ Your claims/objections on the priority/ general list of households എന്നതിലെ list എന്നത് provisional list-മായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ANNEXURE II-ലെ 'list' എന്നത് 'provisional list' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

51. Claims and objections സമർപ്പിച്ച തീയതിക്ക് പ്രസക്തിയുള്ളതിനാൽ, ANNEXURE II-ലെ 'has been received in this office and registered' എന്നത് 'has been received in this office on ----- (date) and registered' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

52. ചട്ടം 11(2)-ൽ ഹിയറിങ് നോട്ടീസിൽ ഹിയറിങ് നടത്തുന്ന തീയതിയും സമയവും സ്ഥലവും വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ANNEXURE II-ലെ The Verification Committee will conduct the hearing on ---- (date & time) എന്നതിലെ '(date & time)' എന്നത് '(date, time & venue)' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

53. ചട്ടം 11(2) പ്രകാരം, claims and objections-വുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ANNEXURE III പ്രകാരമുള്ള റജിസ്റ്ററിൽ ഹിയറിങ് നടത്തുന്ന സ്ഥലം കൂടി രേഖപ്പെടുത്തുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കുമെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. അതിനാൽ, പ്രസ്തുത റജിസ്റ്ററിലെ 7-ാം കോളത്തിലെ 'Date and time for hearing' എന്നത് 'Date, time and venue for hearing' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

54. പരാതി സ്വീകരിച്ച തീയതി, acknowledgement നൽകിയ തീയതി, ഹിയറിങ് നോട്ടീസ് നൽകിയ തീയതി എന്നീ വിവരങ്ങൾ കൂടി ANNEXURE III-ൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കുമെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. അതിനാൽ, ANNEXURE III-ലെ 6-ാം കോളത്തിനുശേഷം 'Date of complaint received, Date of receipt given, Date of hearing notice issued' എന്നിവ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള കോളങ്ങളും മാതൃകയുടെ താഴെ വലത് വശത്ത് അവസാനമായി 'Taluk Supply Officer/City Rationing Officer' എന്നും ചേർത്ത് ANNEXURE III പരിഷ്കരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

55. ANNEXURE I, II, IV എന്നിവയിലെ 'panchayath' എന്നത് 'panchayat' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

56. State/District/Taluk തലങ്ങളിൽ നോഡൽ ഓഫീസർമാർ ഉള്ളതിനാലും നോഡൽ ഓഫീസർമാർ ANNEXURE V-ൽ റജിസ്റ്റർ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണെന്ന് ചട്ടം 24(1)(a)-ൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ANNEXURE V-ലെ 'Format of Complaints Register to be maintained by the District Grievance Redressal Officer' എന്നത് 'Format of Complaints Register to be maintained by the State/ District/Taluk level Nodal Officer' എന്നും താല്പരതപരമായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, District wise details of complaints -- എന്നതിലെ 'District wise' എന്നത് ഒഴിവാക്കി 'Details of complaints ----' എന്നും രണ്ടാം കോളത്തിലെ 'District' എന്നത് 'District/Taluk' എന്നും മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

57. ചട്ടം 24(1)(d)-ലെ വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം ബന്ധപ്പെട്ട ഏത് ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ് പരാതി ഫോർവേഡ് ചെയ്തതെന്നും ഫോർവേഡ് ചെയ്ത തീയതിയും രേഖപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കും വിധം ANNEXURE V പരിഷ്കരിക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

58. ചട്ടം 27(1) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE VI-ലെ 'Number:' എന്നത് 'Complaint Number:' എന്നും പരാതി സ്വീകരിച്ച തീയതി അറിയുന്നതിനായി 'Received complaint from ----' എന്നത് 'Received complaint from ----- on ---- (date)' എന്നും 'Complaint received by ---- (Name of officer, designation, office seal, signature)' എന്നത് 'Complaint received by' എന്നും അതിന്റെ താഴെ വലത് ഭാഗത്തായി 'Signature, Name and designation of officer' എന്നും മദ്ധ്യഭാഗത്തായി 'Office Seal' എന്നും ഇടത് ഭാഗത്തായി 'Place, Date' എന്നും മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

59. ചട്ടം 27(2)(a) പ്രകാരം ANNEXURE VII-ൽ District Grievance Redressal Officer ഒരു Complaint Register സൂക്ഷിക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനാലും, പ്രസ്തുത രജിസ്റ്റർ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് ആരാണെന്ന് തലക്കെട്ടിൽ നിന്നും വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായും ANNEXURE VII-ന്റെ തലക്കെട്ടിൽ മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, ANNEXURE VII-ന്റെ തലക്കെട്ടായ 'Format of Complaint Register' എന്നത് 'Format of Complaint Register to be maintained by the District Grievance Redressal Officer' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്നും രജിസ്റ്ററിന്റെ അവസാന ഭാഗത്ത് വലത് വശത്തായി 'District Grievance Redressal Officer' എന്ന് ചേർക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

60. ചട്ടം 29(1) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE VIII-ലെ ക്രമനമ്പർ 2-ലെ ഇനം 1, 2, 3 എന്നിവ (i), (ii), (iii) എന്നും District Grievance Redressal Officer-രുടെ ഓർഡറിന് എതിരെയെന്ന് അപ്പീൽ പോകുന്നതിനാൽ ക്രമനമ്പർ 2-ലെ ഇനം 1, 2 എന്നിവയിലുള്ള 'report' എന്നത് 'order' എന്നും മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

61. ANNEXURE VIII പ്രകാരമുള്ള അപ്പീൽ സമർപ്പിക്കുന്ന തീയതിയും സ്ഥലവും രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, *Signature of the Appellant* എന്നതിന്റെ ഇടത് വശത്തായി 'Place, Date' എന്നിവ ചേർക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

62. ചട്ടം 42 പ്രകാരം സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷനിലെ ചെയർപേഴ്സണും അംഗങ്ങളും ANNEXURE IX പ്രകാരമുള്ള സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത് ഒപ്പ് വയ്ക്കണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്ന് സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഒപ്പ് രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, ANNEXURE IX-ന്റെ അവസാന ഭാഗത്തെ '*(Name of Chairperson/Member)*' എന്നത് '*(Signature and Name of Chairperson/Member)*' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

63. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 16(1), ചട്ടങ്ങളിലെ CHAPTER IV എന്നിവയിൽ State Food Commission-നെ കുറിച്ചാണ് പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ANNEXURE IX-ന്റെ അവസാന ഭാഗത്തുള്ള 'Kerala State Food Commission' എന്നതിലെ 'Kerala' എന്ന വാക്ക് ഒഴിവാക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

64. ചട്ടം 48(1)(xiv)-ൽ Citizen's Charter എന്നാണ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ANNEXURE X-ലെ തലക്കെട്ട്, ഖണ്ഡിക 1, 2, 3 (a), (b), (e), (f) എന്നിവയിലും ചട്ടം 22(2)(c)-യ്ക്ക് ശേഷമുള്ള Explanation-ന്റെ ഏഴാം വരിയിലെയും 'Citizens Charter' എന്നത് 'Citizen's Charter' എന്ന് മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

65. ചട്ടം 48(1) (xvi) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE XI-ന് വ്യക്തത കുറവുണ്ടെന്ന് സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, ANNEXURE XI-ലെ രണ്ടാം കോളത്തിലെ 'Name of ration card holders' എന്നത് 'Category of ration card' എന്നും മൂന്നാം കോളത്തിലെ 'Entitlements eligible (*in Kg.*)' എന്നത് 'Entitlements eligible (*in Kg./Ltr.*)' എന്നും അതിന് താഴെയുള്ള, 'Rice, Wheat, other food grains' എന്നത് 'Rice, Atta, Wheat, Kerosene, Sugar, other food grains' എന്നും ലഭിക്കുന്ന ഓരോ സാധനത്തിന്റെയും 'Rate' രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, നാലാം കോളമായി 'Rate' എന്നും അതിന് താഴെയായി Rice@, Atta@, Wheat@, Kerosene@, Sugar@, other food grains@ ' എന്നും നാലാം കോളത്തിലെ 'Entitlements distributed (*in Kg.*)' എന്നത് 'Entitlements distributed in total (*in Kg./Ltr.*)' എന്നും അതിന് താഴെയുള്ള, 'Rice, Wheat, other food grains' എന്നത് 'Rice, Atta, Wheat, Kerosene, Sugar, other food grains' എന്നുമാക്കി അഞ്ചാം കോളമാക്കണമെന്നും അഞ്ചാം കോളത്തിലെ 'Rate' എന്നതിന് പകരം, ഓരോ സാധനത്തിന്റെയും സ്റ്റോക്കിനെ കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്താൻ സാധിക്കുന്ന വിധത്തിൽ 'Entitlements stock in total (*in Kg./Ltr.*)' എന്നും എന്നതിന് താഴെ 'Rice, Atta, Wheat, Kerosene, Sugar, other food grains' എന്നുമാക്കി ആറാം കോളമാക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

66. ചട്ടം 48(1) (xvi) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE XI-ന്റെ അവസാന ഭാഗത്ത് വലത് വശത്തായി 'Fair Price Shop Owner' എന്ന് ചേർക്കണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

67. ANNEXURE III, V, VII, XI എന്നിവയിലെ കോളങ്ങൾക്ക് നമ്പർ നൽകണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

68. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 4, 5, 6 എന്നിവയിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തപ്രകാരമുള്ള ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങളും അനുകൂല്യവും ഗർഭിണികൾക്കും മുലയൂട്ടുന്ന അമ്മമാർക്കും പതിനാല് വയസ്സുള്ള വരെയുള്ള കുട്ടികൾക്കും ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി, ചട്ടം 48(1) (xviii) പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE XII-ലെ എട്ടാം ഇനമായ അങ്കണവാടി തലത്തിലും ഒൻപതാം ഇനമായ സ്കൂൾ തലത്തിലും രേഖകൾ പരിശോധിക്കുന്നത് അനിവാര്യമാണെന്ന് സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. അതിനാൽ, 2013-ലെ ദ് നാഷണൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി ആക്റ്റിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തപ്രകാരമുള്ള ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങളും അനുകൂല്യവും അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി അങ്കണവാടി, സ്കൂൾ തലങ്ങളിലുള്ള രേഖകൾ കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ താലൂക്ക് സബ്ജക്ട് ഓഫീസർ/റേഷനിങ് ഇൻസ്പെക്ടർ പരിശോധിക്കുന്നതിന് ചട്ടത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

69. ഭ് നാഷണൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 4, 5, 6 എന്നിവയിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്ത പ്രകാരം ലഭിക്കുന്ന ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങളുടെയും അനുകൂല്യങ്ങളുടെയും വിവരം പൊതുജനങ്ങളുടെ അറിവിനായി അങ്കണവാടി, സ്കൂൾതലങ്ങളിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കണമെന്നും അവ കൃത്യമായി അർഹരായവർക്ക് ലഭിക്കുന്നതിനായി പ്രസ്തുത വിവരം ഗുണഭോക്താക്കളെ എസ്.എം.എസ്. വഴി അറിയിക്കണമെന്നും ചട്ടം 48(1)(xvii) പ്രകാരം പൊതുവിതരണ വകുപ്പിന്റെ വൈബ് പോർട്ടലിൽ അത് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

70. ചട്ടം 55 പ്രകാരമുള്ള ANNEXURE XIII-ലെ ക്രമനമ്പർ 5-ഉം 8-ഉം ഒന്നുതന്നെയാണെന്ന് സമിതി കണ്ടെത്തി. അതിനാൽ, ക്രമനമ്പർ 8-ലെ 'District Supply Officer' എന്നത് 'Taluk Supply Officer' എന്നും 'District Level' എന്നത് 'Taluk Level' എന്നും മാറ്റം വരുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

71. സംസ്ഥാനത്ത് റേഷൻ സാധനങ്ങൾ സ്വമേധയാ ഉപേക്ഷിച്ച കാർഡുടമകൾ 1092 പേരുണ്ടെന്നും 5% മുതൽ 12% വരെ കാർഡുടമകൾ പ്രതിമാസം റേഷൻ സാധനങ്ങൾ കൈപ്പറ്റാത്തതായിട്ടുണ്ടെന്നും സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. റേഷൻ സാധനങ്ങൾ സ്വമേധയാ ഉപേക്ഷിച്ചവരിൽ നിന്നും തുടർച്ചയായി റേഷൻ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങാത്ത വിവിധ കാറ്റഗറിയിലുള്ള റേഷൻ കാർഡുടമകളിൽ നിന്നും അതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിന് പഠനം നടത്തണമെന്നും റേഷൻ വിതരണത്തിൽ ന്യൂനതകളുണ്ടെങ്കിൽ അത് പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

72. റേഷൻ കാർഡിലുള്ളവരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് കൃത്യമായ അളവിൽ സാധനങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുകയെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെയാണ് ഇ-പോസ് (ഇലക്ട്രോണിക് പോയിന്റ് ഓഫ് സെയിൽ) സംവിധാനത്തിലൂടെ ലക്ഷ്യമിട്ടതെങ്കിലും നെറ്റ് വർക്ക് കണക്ടിവിറ്റിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന തകരാറുമൂലവും മറ്റ് സാങ്കേതിക പ്രശ്നങ്ങളാലും പലപ്പോഴും റേഷൻ വിതരണം തടസ്സപ്പെടുന്നുവെന്നും അങ്ങനെ തടസ്സമുണ്ടാകുമ്പോൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത മൊബൈൽ നമ്പറിലേക്ക് ഒ.ടി.പി. അയച്ച് റേഷൻ വിതരണം നടത്താൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ ഒ.ടി.പി. ലഭിക്കാത്ത സാഹചര്യം സംജാതമാകുന്നുണ്ടെന്നും സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. ഇത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ റേഷൻകടയിൽ സൂക്ഷിച്ചിട്ടുള്ള രജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്തി മാനുവലായി റേഷൻ വിതരണം നടത്തി വരുന്നുണ്ടെന്നും അത് സുതാര്യമല്ലെന്നും റേഷൻ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങാത്തവരുടെ വിഹിതം, വാങ്ങിയതായി രേഖപ്പെടുത്തി റേഷൻ സാധനങ്ങൾ മറിച്ച് വിൽക്കുന്നതിന് ഇത് സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുന്നുണ്ടെന്നും സമിതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. റേഷൻ വിതരണത്തിനായി ഇ-പോസ് മെഷീൻ നടപ്പാക്കി വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിട്ടും അതിലെ ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കപ്പെട്ടില്ലെന്ന് വിലയിരുത്തിയ സമിതി, രജിസ്റ്ററിൽ രേഖപ്പെടുത്തി മാനുവലായി റേഷൻ വിതരണം നടത്തിവരുന്ന രീതി അവസാനിപ്പിക്കണമെന്നും ഇ-പോസ് മെഷീനിലൂടെ മാത്രം റേഷൻ വിതരണം നടത്താൻ സാധിക്കുന്നവിധത്തിൽ അതിലെ സാങ്കേതിക ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കണമെന്നും ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

73. കൃത്യമായ അളവിലാണ് റേഷൻ സാധനങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നതെന്നും ലഭിക്കുന്നതെന്നും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി ഇ-പോസ് മെഷീൻ ഇലക്ട്രോണിക് ത്രാസ്സുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നത് അനിവാര്യമാണെന്ന് വിലയിരുത്തിയ സമിതി, അതിനുള്ള നടപടികൾ ത്വരിതപ്പെടുത്തണമെന്ന് സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

74. ഗുണനിലവാരമുള്ളതും നിത്യോപയോഗമുള്ളതുമായ കൂടുതൽ സാധനങ്ങൾ റേഷൻ കടകൾ വഴി വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനും റേഷൻ കടകൾ ആകർഷമാക്കുന്നതിനായി നൂതന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

2. എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 516/2019

***

75. ദ് നാഷണൽ ഫുഡ് സെക്യൂരിറ്റി ആക്റ്റിലെ (2013-ലെ 20-ാം ആക്റ്റ്) വകുപ്പ് 16(1) പ്രകാരം ഓരോ സംസ്ഥാനവും സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ട് വിജ്ഞാപനം ചെയ്യണമെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും അതിനായി, 25-6-2019-ന് സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ചതായുള്ള 17-7-2019-ലെ ജി.ഒ.പി.)15/2019/ എഫ്.&സി. എസ്.ഡി. നമ്പർ ഉത്തരവ് 6-8-2019-ലാണ് ഗസറ്റ് വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതെന്നും സമിതി കണ്ടെത്തി. മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെ സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കുവാൻ ആക്റ്റിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള 17-7-2019-ലെ ഉത്തരവ് ഗസറ്റ് വിജ്ഞാപനം ചെയ്ത തീയതിയായ 6-8-2019-ൽ മാത്രമേ സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷൻ നിലവിൽ വന്നതായി നിയമപ്രകാരം കരുതാൻ സാധിക്കൂവെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. അതിനാൽ, എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 516/2019 (അനുബന്ധം II)-ന്റെ നാലാം ഖണ്ഡികയിലെ 'on and from 25th June, 2019' എന്നത് ഒഴിവാക്കേണ്ടതായിരുന്നുവെന്ന് സമിതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

76. 21-12-2018-ലെ ജി.ഒ.(എം.എസ്.) 50/2018/എഫ്.&സി.എസ്.ഡി. നമ്പർ ഉത്തരവ് മുഖേന അന്യത്രസേവന വ്യവസ്ഥയിൽ ശ്രീ. കെ. വി. മോഹൻ കുമാർ, ഐ.എ.എസ്.-നെ സംസ്ഥാന ഭക്ഷ്യകമ്മീഷൻ ചെയർപേഴ്സണായി നിയമിച്ചതും 23-12-2018-ൽ അദ്ദേഹം ചാർജെടുത്തതും സിവിൽ സർവ്വീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനെന്ന നിലയിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവന കാലാവധി 31-12-2018-ന് അവസാനിച്ചതിനെ തുടർന്ന് 1-1-2019 മുതൽ മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെയാണ് 25-1-2019-ലെ ജി.ഒ. (എം.എസ്.)4/19/എഫ്. & സി. എസ്.ഡി. നമ്പർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പുനർനിയമനം നൽകിയതെന്നും സമിതി കണ്ടെത്തി. 17-7-2019-ലെ ജി.ഒ.പി.)15/2019/എഫ്.&സി.എസ്. ഡി. നമ്പർ ഉത്തരവിൽ (എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 516/2019) പ്രസ്തുത വിവരം രേഖപ്പെടുത്താത്തത് അനുചിതമാണെന്ന് സമിതി വിലയിരുത്തി.

77. 21-12-2018-ലെ ജി.ഒ. (എം.എസ്.) 50/2018/എഫ്. & സി.എസ്.ഡി. നമ്പർ ഉത്തരവിലൂടെ 23-12-2018-ന് ചെയർപേഴ്സണായി ശ്രീ. കെ. വി. മോഹൻ കുമാറും 11-1-2019-ലെ ജി.ഒ.(ആർ.റ്റി.)190/2019/ജി.എ.ഡി. നമ്പർ ഉത്തരവിലൂടെ 15-2-2019-ന് മെമ്പർ സെക്രട്ടറിയായി നിയമ വകുപ്പിലെ അഡീഷണൽ ലാ സെക്രട്ടറിയായ ശ്രീമതി ശ്രീജ കെ. എസ്.-യും 31-5-2019-ലെ ജി.ഒ.(എം.എസ്.) 14/2019/എഫ്.&സി.എസ്.ഡി. നമ്പർ ഉത്തരവിലൂടെ 25-6-2019-ന് കമ്മീഷനിലെ ബാക്കിയുള്ള മറ്റ് അഞ്ച് അംഗങ്ങളായി ശ്രീ. വി. രമേശൻ, ശ്രീമതി എം. വിജയലക്ഷ്മി, അഡ്വ. ബി. രാജേന്ദ്രൻ, ശ്രീ. കെ. ദിലീപ് കുമാർ, ശ്രീമതി പി. വസന്തം എന്നിവർ ചാർജെജടുത്തിട്ടുണ്ടെന്ന് സമിതി കണ്ടെത്തി. സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഉത്തരവ് വിജ്ഞാപനം ചെയ്തത് 6-8-2019-ൽ ആണെന്നതിനാൽ പ്രസ്തുത തീയതിക്ക് മുമ്പായി പ്രസ്തുത കമ്മീഷനിൽ ചെയർപേഴ്സണെയും മെമ്പർ സെക്രട്ടറിയെയും അംഗങ്ങളെയും നിയമിച്ചതും ചാർജെജടുത്തതും കമ്മീഷന്റെ കാലാവധിയായ അഞ്ച് വർഷം വരെ തുടരുന്നതും നിയമസാധ്യതയില്ലാത്തതാണെന്നും സമിതി വിലയിരുത്തുന്നു. അതിനാൽ, പ്രസ്തുത സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും അവരെ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും നിയമവും ചട്ടവും അനുശാസിക്കും വിധം സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷനിൽ ചെയർപേഴ്സണെയും അംഗങ്ങളെയും മെമ്പർ സെക്രട്ടറിയെയും പുതിയതായി നിയമിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

78. സ്റ്റേറ്റ് ഫുഡ് കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് മുമ്പായി കമ്മീഷനിൽ ചെയർപേഴ്സണെയും അംഗങ്ങളെയും മെമ്പർ സെക്രട്ടറിയെയും നിയമിച്ചതും അവർ ചാർജെജടുത്തതും ക്രമപ്രകാരമല്ലെന്ന് സമിതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു. അതിനാൽ, നിയമവിരുദ്ധമായി നിയമന ഉത്തരവ് നൽകിയവർക്ക് എതിരെ സർവീസ് ചട്ടപ്രകാരമുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്നും ചെയർപേഴ്സണും അംഗങ്ങൾക്കും മെമ്പർ സെക്രട്ടറിക്ക് ശമ്പളവും മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങളുമായി നൽകിയ തുക തിരികെ പിടിക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

79. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 16(2)-ന്റെ ഒന്നാം ക്ലിപ്തനിബന്ധന പ്രകാരം കമ്മീഷനിലെ ചെയർപേഴ്സൺ, അംഗങ്ങൾ, മെമ്പർ സെക്രട്ടറി എന്നിവരിൽ കുറഞ്ഞത് രണ്ട് പേർ വനിതകൾ ആയിരിക്കണമെന്നുണ്ടെന്നും നിലവിലെ കമ്മീഷനിൽ മൂന്ന് വനിതകൾ ഉണ്ടെങ്കിലും ക്രമനമ്പർ 6-ലെ ഉൾക്കുറിപ്പിൽ മാത്രമാണ് '(Women Category)' എന്ന് സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നും സമിതി കണ്ടെത്തി. ആക്ടിലെ വകുപ്പ് 16(2)-ലെ ഒന്നാം ക്ലിപ്തനിബന്ധന പാലിക്കുന്നതിനായി ക്രമനമ്പർ 6-ലേതുപോലെ പേരിനൊപ്പം ക്രമനമ്പർ 3-ലോ ക്രമനമ്പർ 7-ലോ '(Women Category)' എന്ന് ചേർക്കേണ്ടതായിരുന്നെന്ന് സമിതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

80. എസ്.ആർ.ഒ.യുടെ അവസാന ഭാഗത്തുള്ള 'MINI ANTONY, IAS,' എന്നതിലെ 'IAS,' എന്നത് ഒഴിവാക്കേണ്ടതായിരുന്നുവെന്നും 'Secretary' എന്നത് 'Secretary to Government' എന്നാക്കേണ്ടതായിരുന്നുവെന്നും സമിതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

3. എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 719/2019

***

81. എസ്.ആർ.ഒ. നമ്പർ 719/2019 (അനുബന്ധം III)-ന്റെ അവസാന ഭാഗത്തുള്ള 'MINI ANTONY IAS,' എന്നതിലെ 'IAS,' എന്നത് ഒഴിവാക്കണമെന്നും 'Secretary' എന്നത് 'Secretary to Government' എന്നാക്കണമെന്നും സമിതി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു.

82. എസ്.ആർ.ഒ.-കളുടെ സൂക്ഷ്മപരിശോധനയിലൂടെയും തെളിവെടുപ്പിലൂടെയും സമിതി എത്തിച്ചേർന്ന നിഗമനങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും ശുപാർശകൾക്കും സജീവ പരിഗണനയും ശ്രദ്ധയും ലഭിക്കുമെന്ന പ്രതീക്ഷ സമിതിക്കുണ്ട്. പ്രസ്തുത ശുപാർശകൾ നടപ്പാക്കുന്നതിലൂടെ മേൽ എസ്.ആർ.ഒ.-കളിലെ ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കപ്പെടുമെന്ന് സമിതി പ്രത്യാശിക്കുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
2023 മാർച്ച് 14.

എം. എം. മണി,
അദ്ധ്യക്ഷൻ,
സബോർഡിനേറ്റ് ലെജിസ്ലേഷൻ സമിതി.

©
കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2018

Regn. No. KERBIL/2012/45073
dated 5-9-2012 with RNI
Reg. No. KL TV(N) 634/2018-20

കേരള ഗസറ്റ്
KERALA GAZETTE

അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 7 Vol. VII	തിരുവനന്തപുരം, ശനി Thiruvananthapuram. Saturday	2018 ജൂൺ 2 2nd June 2018	നമ്പർ } No. } 1471
		1193 ഇടവം 19 19th Idavam 1193	
		1940 ജ്യേഷ്ഠം 12 12th Jyaishtha 1940	

GOVERNMENT OF KERALA

Food and Civil Supplies (B) Department

NOTIFICATION

G. O. (P) No. 5/2018/F&CSD.

Dated, Thiruvananthapuram, 16th May, 2018
2nd Idavam, 1193.

S. R. O. No. 356/2018.—In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 40 of the National Food Security Act, 2013 (Central Act 20 of 2013), the Government of Kerala, after considering the objections and suggestions received on the preliminary notification published as G. O. (P) No. 2/2016/F&CSD, dated 20th January, 2016 in the Kerala Gazette Extraordinary No.177 dated 23rd January, 2016, hereby makes the following rules, namely:—

PRINTED AND PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2018

RULES

CHAPTER I

PRELIMINARY

1. *Short title and commencement.*—(1) These rules may be called the Kerala Food Security Rules, 2018.

(2) They shall come into force at once.

2. *Definitions.*—(1) In these rules, unless the context otherwise requires,—

(a) “Act” means the National Food Security Act, 2013 (Central Act 20 of 2013);

(b) “Additional District Magistrate” means the Additional District Magistrate appointed as such under sub-section (2) of section 20 of the Criminal Procedure Code, 1973 (Central Act 2 of 1974) and includes the Deputy Collector (General) of a revenue district;

(c) “Ashraya Scheme” means destitute identification, rehabilitation and monitoring project of the Kerala State Poverty Eradication Mission, for the rehabilitation of destitute families;

(d) “Authorised Agency” Means the Kerala State Civil Supplies Corporation (SUPPLY Co);

(e) “Chairperson” means the Chairperson of the State Food Commission appointed under section 16 of the Act;

(f) “Commissioner” means the Commissioner of Civil Supplies and includes the Director of Civil Supplies;

(g) “destitute” means a person with no family or societal support or assured means of subsistence and included under the Antyodaya Anna Yojana;

(h) "District Collector" means Collector and District Magistrate of a revenue district;

(i) "District Grievance Redressal Officer" means an Officer appointed or designated as such by the State Government under sub-section (1) of section 15 of the Act;

(j) "District Supply Officer" means an officer appointed as such by Government for each district;

(k) "Government" means the Government of Kerala;

(l) "head of household" means a person referred to as such in section 13 of the Act, for the purpose of issue of ration cards;

(m) "household" means a domestic unit consisting of one or more persons, related either by blood or by marriage or by legal process, living in the same dwelling and sharing meals from a common kitchen:

Provided that a single dwelling will be considered to contain multiple households if meals or living space are not shared;

(n) "ration document" includes a ration card or a smart card or ration coupon or any other document as may be prescribed by the Government under the provisions of the Kerala Rationing Order, 1966 as modified from time to time and these rules.

(o) "Taluk Supply Officer" means any officer appointed as such by the Commissioner and includes a City Rationing Officer;

(p) "Verification Committee" means a committee constituted as per rule 12 of these rules;

(2) All other words and expressions used and not defined in these rules, but defined in the Act, shall have the meaning respectively assigned to them in the Act.

CHAPTER II

IDENTIFICATION OF ELIGIBLE HOUSEHOLDS

3. *Identification of eligible households.*—(1) The Government shall identify,—

(a) the households to be covered under the Antyodaya Anna Yojana as per the criteria prescribed by the Central Government;

(b) the priority households in accordance with the inclusion and exclusion criteria prescribed by the Government.

(2) The Government may, at such intervals or at any other time, it may deem fit, re-identify the eligible households.

(3) Notwithstanding anything contained in these rules, the Government may, if it deems fit, by notification, amend the guidelines from time to time and require fresh survey conducted for the identification of eligible households or take a decision to continue the existing guidelines till such time the issue of fresh guidelines is considered necessary.

4. *Non-priority (Non-subsidy) Households/Non-priority (subsidy) Households.*—Households other than eligible households shall come under the category of general/non-priority households and shall get entitlements as may be specified by the Government from time to time:

Provided such number of households among the non-priority households as determined by the Government from time to time shall be considered as Non-priority (Subsidy) and they shall get entitlements at subsidised price as may be specified by the Government from time to time.

5. *State-priority Households.*—If in any case, any of the members in a Non-priority (Non-subsidy) household/Non-priority (subsidy) household gets affected by any of the disease specified in the inclusion criteria provided in rule 7, such household shall be considered as

State-priority household and shall be eligible for the benefits available to priority households for treatment purposes. Entry to that effect will be made in their ration cards and they shall get entitlements as may be decided by the Government from time to time.

6. *Exclusion from the purview of eligible households.*— Notwithstanding the fulfilling of the eligibility criteria for the identification of eligible households specified in rule 7, the following households shall not be treated as eligible households, namely:—

(i) If any member of a household is a regular employee of Central or State Government, Public Sector Undertakings, Co-operative sector, Government aided autonomous bodies, educational institutions getting financial aids or grants from any Central or State Governments or the local bodies or if he is a service pensioner:

Provided that this clause shall not apply to part-time employees, temporary employees, Class IV service pensioners, those who receives a pension upto five thousand rupees only and those who receives freedom fighter pension upto ten thousand rupees only;

(ii) If any member of a household is an income tax payee;

(iii) If any member of a household or the household owns land of more than 0.40 hectare, other than Scheduled Tribes;

(iv) If any member of a household is having a four wheeler vehicle or a heavy vehicle with a capacity of more than 600 CC, other than those having one commercial vehicle in households for earning livelihood;

(v) If any member of a household or the household is having house or flat having an area of 1000 square feet or more;

(vi) If any member of a household or the household is having a gross monthly income of ₹ 25,000 and above, either from private employment or foreign employment.

7. *Criteria for inclusion under priority households.*—(1) The following households shall be eligible to be included under the category of priority households,—

(i) Ashraya families;

(ii) Scheduled Tribe household even though a member is an employee of and below Class IV;

(iii) If a member of a household is suffering from serious diseases like AIDS, Cancer, Autism, Chronic Leprosy, Endosulphan-affected, undergoing Dialysis, undergone Kidney/Heart transplantation, Mentally or Physically challenged, paralysed/bedridden persons and those who cannot live without the assistance of others; and

(iv) Households headed by single woman (having no source of income, deserted women, unmarried mother), widow-headed households with no adult male member above the age of 21.

(2) In addition to the criteria specified in sub-rule (1), the households having the following poverty parameters shall be included in the priority list as per the weightage marks as decided by the Government from time to time, namely:—

A. Socially and physically vulnerable groups, such as,—

(i) existing Below Poverty Line families (if their financial status is still the same)

(ii) those who are suffering from any other fatal diseases not mentioned in the inclusion criteria like heart diseases, liver cirrhosis etc.

(iii) elders above 65 years

(iv) Scheduled Caste.

B. Occupationally vulnerable groups, such as,—

(a) un-organised sector, including,—

- (i) coolie
- (ii) mobile fish sellers
- (iii) small hotel labourers
- (iv) daily-wage labourers of small shops
- (v) tailors in rural area
- (vi) headload workers
- (vii) labourers in small workshops
- (viii) labourers of thattu kada/kiosks
- (ix) domestic workers
- (x) mobile vendors selling food or non-food items
- (xi) small-scale lottery ticket sellers
- (xii) labourers of fish processing units
- (xiii) street vendors
- (xiv) construction work helpers
- (xv) vegetable sellers.

(b) Traditional labourers, including,—

- (i) Conventional Fishermen
- (ii) Weavers
- (iii) Artisans
- (iv) Potters
- (v) Goldsmiths (working for daily wages)
- (vi) Barbers
- (vii) Blacksmiths

- (viii) Bamboo workers
- (ix) Dhobies
- (x) Agricultural labourers
- (xi) Coir workers
- (xii) Plantation labourers
- (xiii) Cashew labourers
- (xiv) Beedi workers
- (xv) Palm/Coconut tree climbers.

C. If the head of the household or the male head of the house is un-employed.

D. Landless and homeless households/those who residing in "poramboke".

E. Households living in.—

- (i) hut,
- (ii) kutchha houses/tarpolin/sheeted house.
- (iii) dilapidated houses,

(iv) houses constructed under rehabilitation schemes of Government, like E.M.S Housing Scheme, Indira Awas Yojana etc.

F. No secure toilet facility.

G. No drinking water available around an area of 500m. of the house (100 m. in hilly areas).

H. Non- electrified houses.

8. *Coverage of eligible households.*—(1) The State-wise percentage coverage of eligible households under the Act in rural and urban areas respectively for receiving subsidized foodgrains under the Targeted Public Distribution System shall be as indicated in column 4 of Annexure I against Serial No.14 of the Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.

(2) The State-wise ceiling on coverage of number of persons belonging to eligible households under the Act in rural and urban areas respectively for receiving subsidized foodgrains under the Targeted Public Distribution System shall be as indicated in column 5 of Annexure I against Serial No. 14 of the Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.

(3) For the purpose of allocation of subsidized foodgrains under Targeted Public Distribution System by the Central Government, there shall be no increase in the State-wise number of persons covered under Targeted Public Distribution System till the data from the next population census, after the commencement of the Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015, becomes available.

(4) Considering the fact that the percentage coverage of eligible households in various rural and urban areas in the State are not evenly distributed, State-wise ranking of eligible households to be included under the percentage coverage as provided in sub-rule (1) above, shall be calculated by considering the households in the State as a single unit in accordance with the Census 2011, rather than considering the households of each Grama Panchayat or urban body as individual units:

Provided if in any case, the percentage coverage of eligible households in a particular Grama Panchayat or urban body falls below or goes beyond the said percentage coverage, the said reduction or increase with regard to such Grama Panchayat or urban body shall stand validated and there shall be no upward or downward revision of the percentage coverage.

9. *Antyodaya Anna Yojana*.—(1) All the existing Antyodaya Anna Yojana households shall be continued in Antyodaya Anna Yojana category, after elimination of the ineligible households as per rule 6.

(2) The State-wise number of Antyodaya households shall not exceed the accepted number of Antyodaya households in the State, as specified in column 6 of Annexure I against Serial No. 14 of the Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015:

Provided that in case of a reduction in the number of Antyodaya households after elimination, the Government may increase the coverage of the persons to that extent in the Antyodaya category, subject to the ceilings prescribed above.

10. *Preparation and publication of provisional list of eligible households.*—(1) The Government shall, for the purpose of identification or review of eligible households, prescribe a suitable pro forma, in conformity with the criteria/guidelines specified by the Central or State Government in this regard, to be distributed through fair price shops, to the existing ration card holders to be filled in by the head of the household, declaring that she comes under the criteria specified by the Government for inclusion in the eligible household. Photo camps will also be organised to take the photographs of the heads of the households.

(2) Based on the filled-in pro forma applications received, the Director of Civil Supplies shall, strictly on the basis of State-wide ranking, prepare a digitised data of provisional list of eligible households with all the necessary particulars in accordance with the Central or State guidelines prescribed in this regard. Such provisional data containing the Taluk Supply Office/local authority/fair price shop/ration card number/unit wise details shall be made available on the web-portal of Civil Supplies Department. Such list shall be published in the Taluk Supply Office, office of the local authorities, Village Offices and fair price shops, with due notice to the public and shall be open to the public for inspection.

11. *Claims and Objections on the provisional list.*—(1) Any person aggrieved by the provisional list published under sub-rule (2) of rule 10 may file claims and objections before the Verification Committee, in the prescribed format given in Annexure I, addressed to the Taluk Supply Officer concerned, within ten days from the date of official publication of the provisional list.

(2) The Taluk Supply Officer, on receiving the claims or objections or both under sub-rule (1), shall acknowledge the receipt by providing a dated receipt of the claims and objections to the complainant thereof and issue notice informing the date, time and venue of hearing the claims and objections petition, in the prescribed format at Annexure II and register the claims and objections petition, local authority-wise or ward-wise, as the case may be, in the register maintained in the format given in Annexure III. This register shall be maintained at the Office of the Taluk Supply Officer and shall be open to the public for inspection.

(3) The Taluk Supply Officer shall forward the claims and objections received under sub-rule (2) above to the Convenor of the Verification Committee concerned, who shall conduct a proper enquiry, which may include a visit to the house of the complainant and place it before the Verification Committee along with the report of enquiry and recommendations, if any, in duplicate copies together with supporting documents, within five days from the date of filing of claims and objections petition.

12. *Verification Committee.*—(1) The District Collector shall constitute a Verification Committee at the local authority level consisting of the following members for verifying the claims and objections petitions filed upon the provisional list, namely:—

(i) Secretary of the Grama Panchayat concerned at Grama Panchayat level and an officer not below the rank of a Junior Superintendent in the case of a Municipality or Corporation, shall be the Chairman;

(ii) The Rationing Inspector concerned, who shall be the Convenor;

(iii) The Village Officer concerned, Member;

(iv) Supervisor of Integrated Child Development Scheme, Member;

(v) Tribal Extension Officer (in Tribal areas), Member:

Provided that any defect in the constitution of the Verification Committee or the absence of any member shall not affect the proceedings of the Committee:

Provided further that based on the magnitude of claims and objections petitions filed before it, the Chairman of the Verification Committee may constitute separate Benches from among the members therein, for the disposal of petitions within the time limit specified in sub-rule (1) of rule 13.

(2) The Convenor and any other two members shall constitute the quorum:

Provided that where the Verification Committee sits as separate Benches, the available members in the Benches shall constitute the quorum.

(3) The Chairman of the Verification Committee shall preside over its meeting, and in his absence a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

(4) The place of sitting of the Verification Committee shall be informed to the claims and objections petitioners in advance.

(5) The Taluk Supply Officer concerned shall provide necessary administrative assistance to the Verification Committee.

(6) The Director of Civil Supplies shall give detailed guidelines for the functioning of Verification Committee and ensure the effective and timely completion of verifications.

13. Verification and disposal of claims by the Verification Committee.—(1) The Verification Committee, after hearing the claim and objection petitioner, shall record its decision and the orders issued thereupon shall be served on the petitioner on acknowledgment, within fifteen days from the date of filing of claims and objections petition.

(2) The issues raised, evidence provided and decisions taken should be recorded in writing by the Verification Committee.

(3) Any change proposed in the provisional list by the Verification Committee, based on its decision on the claims and objections petition, shall be updated immediately in the digitized data of provisional list.

(4) The Chairman and Convenor of each Verification Committee shall, immediately on the expiry of the period specified in sub-rule (1), jointly certify the completion of disposal of claims and objections petitions filed before it and the consequent data entry made as provided in sub-rule (2). Such completion report shall be furnished to the Taluk Supply Officer to be forwarded to the District Supply Officer who shall then place it before the Appellate Committee and the Commissioner for information purpose.

14. Appellate Committee.—(1) The Government shall constitute an Appellate Committee at District level consisting of the following members, namely:—

- (i) District Collector concerned, who shall be the Chairman;
- (ii) District Supply Officer, who shall be the Convenor;
- (iii) District Social Welfare Officer, Member;
- (iv) Assistant Development Commissioner General, Member;
- (v) Deputy Director Panchayat, Member:

Provided that any defect in the constitution of the Appellate Committee or the absence of any member shall not affect the proceedings of the Committee:

Provided further that based on the magnitude of petitions filed before it, the Chairman of the Appellate Committee may constitute separate Benches from among the members therein, for the disposal of petitions within the time limit specified in sub-rule (2) of rule 15.

(2) The Convenor and any other two members shall constitute the quorum:

Provided that where the Appellate Committee sits as separate Benches, the available members in the Bench shall constitute the quorum.

(3) The Chairman of the Appellate Committee shall preside over its meeting, and in his absence a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

(4) The Appellate Committee shall hold its meetings at any place as it considers necessary or expedient to do so.

(5) The office of the District Supply Officer concerned shall provide necessary administrative assistance to the Appellate Committee.

15. *Filing and disposal of appeals by the Appellate Committee.*—(1) Any person aggrieved by the decision of the Verification Committee may within fifteen days from the date of receipt of the decision of the Verification Committee, appeal before the Appellate Committee in the appeal memorandum specified in Annexure IV.

(2) The Appellate Committee shall after hearing the aggrieved person, dispose of the appeal within ten days from the date of filing the appeal and the decision of the Appellate Committee shall be final.

(3) Any change proposed in the provisional list by the Appellate Committee, based on its decision on the claims and objections petition, shall be updated immediately in the digitized data of provisional list.

(4) The Chairman and Convenor of each Appellate Committee shall, immediately but not later than two days from the expiry of the period specified in sub-rule (2), jointly certify the completion of disposal of appeals preferred before it and the consequent data entry made as provided under sub-rule (3). Such completion report shall be furnished to the Commissioner for information purpose.

(5) The issues raised, evidence provided and decisions taken should be recorded in writing by the Appellate Committee.

16. *Finalisation of provisional list.*—On receipt of information as provided under sub-rule (4) of rule 15, the Commissioner shall cause State-wide ranking and prepare the final list of eligible households within seven days. The digitized data prepared thereon shall be forwarded within forty eight hours to the Taluk Supply Officers who in turn shall carve out the local-authority wise list of eligible households from the data thus forwarded. Such list shall then be placed by the Taluk Supply Officer before the local authority concerned for adoption, as provided under sub-clause (11) of clause 3 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015 within five days.

17. *Adoption of final list by the local authority.*—The head of the local authority concerned and the Taluk Supply Officer shall jointly verify and certify the rank list of eligible households as finalized under rule 16 within forty eight hours and submit the list to the local authority concerned, on proper receipt, for passing a resolution adopting the list. The local authority concerned shall pass a resolution adopting the final list of eligible households and return it to the Taluk Supply Officer concerned as early as possible, but not later than fifteen days from the date of its receipt:

Provided that if the local authority does not pass a resolution and return the final list within the said period, the resolution adopting the final list of eligible households shall be deemed to have been passed by the local authority concerned:

Provided further that if the local authority passes a resolution and return the final list within the prescribed period with recommendations, if any, such recommendations shall be forwarded by the Taluk Supply Officer to the Commissioner who may effect such necessary changes as he deems fit, in the final list.

18. *Publication of the final list.*—(1) The final list prepared as provided in this Chapter shall be published immediately on the State web portal and on the web portal of the Civil Supplies Department and on the notice boards of the Taluk Supply Office, offices of the local authority concerned, Village Office and fair price shops.

(2) Objections, if any, on the final list may be submitted to the Taluk Supply Officer concerned by the aggrieved persons and the Taluk Supply Officer may after affording an opportunity to the affected parties and after due enquiry as he deems fit, forward the objections along with his report to the Commissioner. The Commissioner may, after obtaining necessary instructions from the Government, take an appropriate decision with regard to the inclusions/exclusions, if any, to be made in the light of objections.

19. *Ration cards.*—On publication of the final list of eligible households as provided in rule 18, the Commissioner shall immediately arrange for printing of the ration cards and the ration cards thus printed shall be issued to the beneficiaries through the Taluk Supply Officer concerned within one month from the date of publication of final list as provided under rule 18 and such issuance shall be completed within forty five days thereon:

Provided that till the issuance of fresh cards, the existing cards of eligible households shall be stamped as such and the eldest woman who is not less than eighteen years of age in such card will be marked as 'head of the household' by the Taluk Supply Officer for enabling such household to receive their entitlements under the Act and rules.

20. *Ration card data in the digitized database.*—The Government shall maintain the ration card data in the digitized database and ensure that issuance of a new ration card and modification in the existing ration card is undertaken through the software programme so that the database is automatically updated.

21. *The power of Government to relax the time limit and to review the list of eligible households.*—(1) Where the Government is of the opinion that it is necessary or expedient to do so, it may by order, relax the time limit as provided in this Chapter with respect to any of the procedure in the identification process or issuance of ration cards.

(2) The Government shall review the list of eligible households periodically, through such process, as it deems fit, for the purpose of deletion of ineligible households and inclusion of eligible households.

CHAPTER III

GRIEVANCE REDRESSAL MECHANISM

22. *Internal Grievance Redressal Mechanism.*—(1) The Government shall set up a robust and efficient internal system of grievance redressal for disposal of the complaints relating to the Act.

(2) Without prejudice to the general provisions contained in sub-rule (1), the internal system for grievance redressal may consist of,—

(a) an exclusive call centre, with a toll free helpline number which shall be published widely, for registering complaints and providing information to the public, under the direct supervision of the State Nodal Officer;

(b) a Web-based grievance redressal portal for the effective implementation of the Act, under the direct supervision of the State Nodal Officer;

(c) Nodal Officers designated by the Government for the purpose.

Explanation:—Complaint for the purpose of this Chapter may relate to any grievance relating to or arising out of any failure in the delivery of entitlements or rendering of services pursuant to the entitlements articulated under the Act, or in the functioning of a public authority involved in the implementation of the Act, or any violation of any policy; programme, order or scheme that comes under the Act, or violation of a Citizens Charter of any Public Authority involved in the implementation of the Act, but does not include grievance relating to the service matters of a public servant whether serving or retired.

23. *Nodal Officers.*—(1) The Controller of Rationing shall be the State Nodal Officer. The District Supply Officer shall be the Nodal Officer at District level and Officers not below the rank of Taluk Supply Officer shall be the Nodal Officer at Taluk level for receiving and redressing the complaints under the Act.

(2) The State Government may also consider designating one or more of its officers as Nodal Officers for grievance redressal with regard to pregnant women and lactating mothers and children up to the age of fourteen years.

24. *Manner of dealing with complaints by the Nodal Officer.*—(1) The Nodal Officer shall,—

(a) register in the format given in Annexure V, all complaints received, with dated acknowledgment, and forward it to the officers concerned for redressal. Every grievance will have a Unique ID and will be digitized on the web portal to facilitate registration and tracking of all grievances;

(b) provide all necessary assistance to citizens in filing complaints. Where a complainant is unable to make a complaint in writing, the Nodal Officer shall render all reasonable assistance to the person making the request orally to reduce the same in writing;

(c) redress the grievance within thirty days of its receipt, if he, who receives the complaint, is the officer concerned to redress the grievance;

(d) forward the complaint to the Nodal Officer concerned or any other officer as the case may be, within seven days from the date of receipt of complaint with intimation to the complainant, if he who receives is not the officer concerned to redress the grievance;

(e) the officer who receives the complaint forwarded under clause (c) shall redress the grievance within thirty days of its receipt, with a report to the Nodal Officer who forwarded the complaint;

(f) the complainant must be informed of the action taken, in writing, through registered post with acknowledgement due.

(2) The Nodal Officers shall send monthly reports to the Commissioner/Government containing the details of complaints registered and action taken in the format specified by the Commissioner by fifteenth day of the following month. The reports shall contain the details, if any of the officers/individuals whom he find responsible for violation of Act, Schemes/Guidelines issued by the appropriate authority or against whom there exist prima facie grounds for a case under the Prevention of Corruption Act, 1988 (Central Act 49 of 1988).

(3) Any person aggrieved by the decision in matters relating to distribution of entitled food grains or meals under Chapter II of the Act and its enforcement may approach the District Grievance Redressal Officer.

25. Nodal Officer under Food Security Allowance Rules, 2015.—

(1) The Rationing Inspector shall be the Nodal Officer designated under the Food Security Allowance Rules, 2015 issued by the Central Government and shall discharge the duties and responsibilities assigned to him thereunder. The Taluk Supply Officer shall facilitate the payment of food security allowance upon the report of the Rationing Inspector.

(2) If the non-supply of entitled food grains to the beneficiaries is due to the failure on the part of the fair price shop owner to deliver the same, the food security allowance calculated in such cases shall be deducted from the security deposit of such fair price shop owner or the commission amount due to him.

26. District Grievance Redressal Officer.—(1) The Additional District Magistrate of each district or any other officer not below the rank of a Deputy Collector shall be appointed/designated as the District Grievance Redressal Officer by the Government and shall perform the functions specified under section 15 of the Act or any other related matters. The District Grievance Redressal Officer shall also enquire into violations of the provisions of the Act and any malpractice or misappropriation of funds as and when informed by the Vigilance Committee as specified in clause (b) and (c) of sub-section (2) of section 29 of the Act.

(2) The District Grievance Redressal Officer shall be under the technical control and supervision of the Chairperson to the extent of his role under the Act.

(3) Under no circumstances the District Grievance Redressal Officer shall be involved with the delivery or the supervision of the delivery of any service that may possibly be the subject of the grievance.

27. Manner of dealing with complaints by the District Grievance Redressal Officers.—(1) Subject to the provisions of rule 28, the District Grievance Redressal Officer shall ensure effective redressal of the complaints filed by a person or a group of persons, either by themselves or through a group of persons, organizations concerned, which are received directly or through call centres or through helpline or through social audit or taken *suo motu* or from the Nodal Officers under sub-rule (3) of rule 24. Acknowledgment to the complainants shall be issued in the format given in Annexure VI.

(2) The District Grievance Redressal Officer shall, as the case may be,—

(a) record the receipt and disposal of complaints in a complaint register with full details in the format given in Annexure VII;

(b) ascertain if there is prima-facie case in the complaint to proceed in the matter;

(c) reject the complaint if he finds that the complaint does not have any prima-facie case:

Provided that a complaint shall not be rejected under this sub-rule unless the complainant has been given a reasonable opportunity of being heard. The reasons for rejection shall be expressed in writing and communicated to the complainant;

(d) issue a notice to all parties fixing date, time and place for hearing, if he is satisfied that there is prima-facie case to proceed in the matter;

(e) hear the parties and take such evidence as may be produced or deemed necessary on the date fixed for hearing or may dismiss the complaint if the complainant or his representative is absent on the fixed date;

(f) adjourn the proceedings at the request of the parties or *suo-motu* to some other date with or without cost subject to a maximum limit of two adjournments;

(g) decide the complaint after the enquiry:

Provided that where the complaint has to be resolved by any other public servant/authority, the District Grievance Redressal Officer shall conduct preliminary enquiry and refer the matter to such public servant/authority, with his recommendations, if any, within 7 working days under intimation to the complainant. Such authority shall inform the District Grievance Redressal Officer of its decision and action taken report within 14 days of the receipt of the complaint, failing which action shall be taken under section 33 of the Act against such public servant/authority.

(3) The decision and relief to be provided by the District Grievance Redressal Officer under sub-rule (2) may include issuance of appropriate order with regard to,—

(a) distribution of entitlement/meals;

(b) payment of food security allowance;

(c) any other order or direction, as he deems fit, to any public servant/authority or any other person to take such steps as may be necessary to secure compliance with the provisions of the Act and for the expeditious and effective redressal of the grievances of the aggrieved persons as provided under section 15 of the Act:

Provided that final decision in any case shall be taken within 30 calendar days from the date of receipt/initiation of complaint by the District Grievance Redressal Officer:

Provided further that the complainant must be informed of the action taken, in writing, through registered post with acknowledgement due.

(4) The District Grievance Redressal Officer may call for any record and take appropriate steps for redressal of the grievance and may recommend to the State Commission or the Commissioner or the Government, as the case may be, for taking appropriate action, under section 33 of the Act or as per the service rules concerned, against any public servant or the authority failing to provide the relief ordered by him or willfully ignoring such order.

(5) The District Grievance Redressal Officer shall, while enquiring into the complaint regarding the violations of the entitlement under Chapter II of the Act and these rules, have all the powers of a Civil Court while trying a suit under the Code of Civil Procedure, 1908 and in particular, in respect of receiving evidence, administering oaths, enforcing the attendance of witnesses and compelling the discovery and production of documents.

(6) The District Grievance Redressal Officer may also make recommendations to the State Commission or the Government, as the case may be, about systemic changes which may have to be made to prevent recurrence of grievances.

28. Complaint regarding quality of food grains.—(1) Any complaint relating to the quality of food grains shall be made by the complainant to the District Grievance Redressal Officer in writing seeking redressal of his complaint, which shall be enquired into and decided by the District Grievance Redressal Officer within a period not exceeding fifteen days.

(2) The District Grievance Redressal Officer may invite any person or person with expert knowledge in the subject of food quality for disposal of complaints received under sub-rule (1).

29. Appeal against orders of District Grievance Redressal Officer.—(1) Any complainant or the officer or the authority aggrieved by an order made by the District Grievance Redressal Officer may prefer an appeal against such order to the State Commission in the format given in Annexure VIII, within a period of thirty days from the date of receipt of the Order:

Provided that the State Commission may entertain an appeal after the expiry of the said period of thirty days, but not later than ninety days, if it is satisfied that there was sufficient cause for not filing the appeal within that period.

(2) The Memorandum of Appeal shall be filed in triplicate and accompanied by the following documents duly self attested,—

(i) a copy of the order of the District Grievance Redressal Officer against which appeal is preferred;

(ii) self-attested copies of documents referred and relied upon by the appellant along with a list thereof;

(iii) such other documents as may be required to support ground of objections mentioned in the Memorandum of Appeal.

(3) An appeal to the State Commission shall be disposed of within sixty days from the date of filing of the appeal.

30. *Working days and office hours.*—The working days and office hours of the office of the District Grievance Redressal Officer shall be the same as that of an office of the Government.

CHAPTER IV

STATE FOOD COMMISSION

31. *Appointment of Chairperson and Members in the State Commission.*—(1) The Chairperson and Members of the State Commission shall be appointed by the Government from among persons having qualifications specified in sub-section (3) of section 16 of the Act.

(2) The Chairperson may be appointed.—

(i) by deputation from service;

or

(ii) by nomination from a panel prepared by the Selection Committee appointed by the Government.

(3) The Government shall invite separate applications for appointment of Chairperson by nomination as per item (ii) of sub-rule (2) and Members of the State Commission.

(4) The applications received as per sub-rule (3) shall be forwarded by the Secretary, Food and Civil Supplies Department to the Selection Committee constituted under sub-rule (6).

(5) Subject to the provisions of sub-sections (2) and (3) of section 16 of the Act, the Selection Committee shall prepare separate panel of candidates and forward it together with a concise statement showing the requisite qualification, eligibility criteria and other relevant materials of each applicant to the Government for appointment as Chairperson by nomination and Members as the case may be.

(6) The Selection Committee shall consists of,—

- (i) Secretary, Food and Civil Supplies .. Chairman
Department
- (ii) Secretary, Agriculture Department .. Member
- (iii) Law Secretary .. Member
- (iv) Commissioner of Civil Supplies .. Member
- (v) Director of Civil Supplies .. Convenor.

Separate orders will be issued for the procedures regarding the selection of panel and selection criteria.

(7) The Selection Committee may meet at any place as decided by the Chairman.

(8) The quorum for a meeting of the Selection Committee shall be three.

32. Resignation.—(1) The Chairperson or any Member of the State Commission may, by writing under his hand and addressed to the Government, resign his office at any time after giving one month's notice and the Government shall in such case make necessary charge arrangements.

(2) The resignation of Chairperson and Members shall be effective from the date of acceptance of the resignation by the Government, provided that the Government shall have the power to waive the notice period or refuse to accept the resignation.

33. Salaries, allowances and other conditions of service of the Chairperson and Members of the State Commission.—(1) The salaries and allowances of Chairperson and Members of the State Commission shall be as determined by the Government from time to time:

Provided that if the Chairperson or Member is in the service of the Central or State Government, his service conditions and salary shall be regulated in accordance with the rules applicable to him:

Provided further that if the Chairperson or any other Member is a retired Government servant, his pay has to be fixed as per rule 100 Part III of the Kerala Service Rules.

(2) The Chairperson and Members shall be entitled to travelling allowance for the official tour undertaken by them at the same rates as admissible to a Class I Officer of the Government.

(3) The Chairperson or any Member who ceases to hold office shall not hold any post in or connected with the management or administration of any organization which has been the subject of any proceedings under the Act or rules during his tenure, for a further period of five years from the date on which he ceases to hold such office, without prior permission of the Government.

(4) The Chairperson and every other Member shall be entitled to leave as per Appendix VIII of The Kerala Service Rules.

(5) The Government shall be the authority competent to sanction leave to the Chairperson. The Chairperson shall be the authority competent to sanction leave to every Member and the Member Secretary.

34. *Staff of the State Commission.*—The State Commission shall be provided with such staff as the Government may decide. The method of appointment shall be by deputation or in such other manner as specified in the Special Rules concerned:

Provided that the Government may, by order, decide the method of appointment of staff in the Commission till the finalization of the Special Rules in the Civil Supplies Department.

35. *Provision for salary and allowances.*—The salary or honorarium, as the case may be, and other allowances of the Chairperson and other Members of the State Commission, and other administrative expenses including salary and allowances of the staff of the State Commission shall be met from the Consolidated Fund of the State.

36. *Powers of the State Commission.*—In addition to the powers under the Act, the State Commission shall have the following powers,—

(a) to issue direction to any public servant/public authority to take such steps as may be necessary to secure compliance with the provisions of the Act or rules issued thereunder which the complainant might be entitled to a right or benefit;

(b) to lay down its own procedure for the discharge of its day-to-day business, subject to the provisions of the Act and the rules thereunder, with the prior approval of the Government;

(c) to transfer any complaint filed before it to the District Grievance Redressal Officer concerned;

(d) to exercise such financial powers as decided by the Government from time to time;

(e) to widely disseminate the Act among people in order to achieve its objectives to the full;

(f) to exercise such other powers as it may consider to be conducive to the promotion of food and nutritional security, with the prior approval of Government.

37. Meeting of the State Commission.—(1) The State Commission shall ordinarily hold its meetings/sittings at the Headquarters of the State Commission. However, the Commission may at the discretion of the Chairperson hold its meetings/sittings at any other place in the State as it considers necessary or expedient to do so.

(2) The State Commission shall normally have its regular sittings on all working days of every month, except on Public Holidays. The Chairperson may, however either *suo motu* or on the request of one or more members, direct a special sitting to be convened to consider any matter of urgency.

(3) The quorum for a meeting of the State Commission shall be three.

(4) The Chairperson of the Commission shall preside over its meeting and in his absence, a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

(5) The Member Secretary, along with such officers as the Chairperson may direct, shall assist in holding the meeting of the State Food Commission.

(6) The Member Secretary shall,—

(a) convene the meetings of the State Commission in consultation with its Chairperson and cause service of notices of the meetings to all concerned;

(vi) One Member of Legislative Assembly from each political party having representation in the Legislative Assembly, nominated by the Government	..	Members
(vii) The Secretary to Government, General Education Department	..	Member
(viii) The Secretary to Government, Scheduled Caste/Scheduled Tribe Development Department	..	Member
(ix) The Secretary to Government, Social Justice Department	..	Member
(x) The Commissioner of Civil Supplies	..	Member
(xi) Chairperson of the State Commission	..	Member
(xii) President of the State Consumer Disputes Redressal Commission	..	Member
(xiii) The Director of Civil Supplies	..	Member
(xiv) The Director, Public Instructions	..	Member
(xv) The Director of Social Justice	..	Member
(xvi) The Managing Director, Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	..	Member
(xvii) General Manager of the Food Corporation of India	..	Member
(xviii) Three persons active in the field of food security/consumer protection among whom one shall be a woman, nominated by the Government	..	Members.

(2) Due representation to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, women and destitute persons or persons with disability shall be ensured in the nomination of non-official members in the State Level Vigilance Committee.

(3) The Convenor shall convene the meetings of State Level Vigilance Committee once in a quarter and the Food and Civil Supplies Department shall provide necessary administrative assistance to the State Level Vigilance Committee.

(b) to lay down its own procedure for the discharge of its day-to-day business, subject to the provisions of the Act and the rules thereunder, with the prior approval of the Government;

(c) to transfer any complaint filed before it to the District Grievance Redressal Officer concerned;

(d) to exercise such financial powers as decided by the Government from time to time;

(e) to widely disseminate the Act among people in order to achieve its objectives to the full;

(f) to exercise such other powers as it may consider to be conducive to the promotion of food and nutritional security, with the prior approval of Government.

37. Meeting of the State Commission.—(1) The State Commission shall ordinarily hold its meetings/sittings at the Headquarters of the State Commission. However, the Commission may at the discretion of the Chairperson hold its meetings/sittings at any other place in the State as it considers necessary or expedient to do so.

(2) The State Commission shall normally have its regular sittings on all working days of every month, except on Public Holidays. The Chairperson may, however either *suo motu* or on the request of one or more members, direct a special sitting to be convened to consider any matter of urgency.

(3) The quorum for a meeting of the State Commission shall be three.

(4) The Chairperson of the Commission shall preside over its meeting and in his absence, a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

(5) The Member Secretary, along with such officers as the Chairperson may direct, shall assist in holding the meeting of the State Food Commission.

(6) The Member Secretary shall,—

(a) convene the meetings of the State Commission in consultation with its Chairperson and cause service of notices of the meetings to all concerned;

(b) prepare in consultation with the Chairperson, the agenda for each meeting of the State Commission and have notes prepared, which shall be self-contained;

(c) make available, records covering the agenda items to the State Commission for reference;

(d) ensure that the agenda papers are circulated to the members at least three clear working days in advance of the meeting, except in cases where urgent attention is required;

(e) prepare the minutes of the meetings of the State Commission, execute the decisions of the State Commission taken in the meeting and ensure placing of the Action Taken Note of such decisions before the State Commission in its subsequent meetings.

(7) All decisions of the State Commission at its meeting shall be taken by majority of votes, but in the case of equality of votes, the person presiding shall have and exercise a second or casting vote.

(8) All directives, decision and orders of the State Commission shall be given in writing and shall be supported by reasons. The directives, decision and orders of the State Commission shall be made available to the applicant in the manner as the Commission may specify and shall be authenticated by the Member Secretary or any other officer of the Commission duly authorized by it on its behalf.

38. *Officers to attend the meetings.*—(1) Any public servant or officers of any authority, if so, required by the State Commission shall attend the meetings/sittings of the State Commission.

(2) The State Commission may invite, if it may consider necessary, for such purposes and on such conditions as may be specified, such person or person with expert knowledge in the particular subject coming up before the Commission for its disposal, to be present at the meeting, to assist the State Commission.

39. *Member Secretary.*—(1) An officer of the State Government not below the rank of a Joint Secretary to Government in Law Department shall be appointed as Member Secretary of the State Commission on deputation basis.

(2) The Member Secretary shall be the Chief Executive Officer of the Commission and shall exercise such powers and discharge such functions, as may be delegated by the Commission from time to time.

40. *Headquarters, working days and office hours.*—(1) The Headquarters of the State Commission shall be at Thiruvananthapuram.

(2) The working days and office hours of the office of the State Commission shall be the same as that of an office of the Government in the locality.

41. *Seal and emblem.*—The official seal and the emblem of the State Food Commission shall be such as the Government may specify and shall be notified in the official Gazette.

42. *Oath of office.*—Every person appointed as Chairperson or Members, shall before entering upon his office, make and subscribe an oath of office before the Governor or some other person appointed by him in that behalf, in the format given in Annexure IX.

CHAPTER V

VIGILANCE COMMITTEES

43. *Vigilance Committees.*—Vigilance Committees shall be constituted at the State, District, Taluk and Fair Price Shop levels for carrying out the functions as specified in section 29 of the Act.

44. *State Level Vigilance Committee.*—(1) The State Level Vigilance Committee shall consists of the following members, namely:—

(i) Minister, Food and Civil Supplies Department	..	Chairman
(ii) Minister, Social Justice Department	..	Member
(iii) Minister, General Education Department	..	Member
(iv) The Secretary to Government in charge of Food and Civil Supplies Department	..	Convenor
(v) Five Members of Parliament from the State, nominated by the Government	..	Member

(vi) One Member of Legislative Assembly from each political party having representation in the Legislative Assembly, nominated by the Government	..	Members
(vii) The Secretary to Government, General Education Department	..	Member
(viii) The Secretary to Government, Scheduled Caste/Scheduled Tribe Development Department	..	Member
(ix) The Secretary to Government, Social Justice Department	..	Member
(x) The Commissioner of Civil Supplies	..	Member
(xi) Chairperson of the State Commission	..	Member
(xii) President of the State Consumer Disputes Redressal Commission	..	Member
(xiii) The Director of Civil Supplies	..	Member
(xiv) The Director, Public Instructions	..	Member
(xv) The Director of Social Justice	..	Member
(xvi) The Managing Director, Kerala State Civil Supplies Corporation Limited	..	Member
(xvii) General Manager of the Food Corporation of India	..	Member
(xviii) Three persons active in the field of food security/consumer protection among whom one shall be a woman, nominated by the Government	..	Members.

(2) Due representation to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, women and destitute persons or persons with disability shall be ensured in the nomination of non-official members in the State Level Vigilance Committee.

(3) The Convenor shall convene the meetings of State Level Vigilance Committee once in a quarter and the Food and Civil Supplies Department shall provide necessary administrative assistance to the State Level Vigilance Committee.

(4) Notice of the meeting shall be given atleast ten days in advance.

(5) The quorum for the meeting of State Level Vigilance Committee shall be nine.

(6) The Chairman of the State Level Vigilance Committee shall preside over its meetings and in his absence a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

45. *District Level Vigilance Committee.*—(1) There shall be a District Level Vigilance Committee in each District consisting of the following members, namely:—

(i)	District Collector	..	Chairman
(ii)	Members of Parliament representing the District	..	Members
(iii)	All the MLAs from the District	..	Members
(iv)	District Panchayat President	..	Member
(v)	Deputy Director, Education	..	Member
(vi)	District Programme Officer, Integrated Child Development Services	..	Member
(vii)	District Grievance Redressal Officer	..	Member
(viii)	District Manager of Food Corporation of India	..	Member
(ix)	District Level Officer of Police/Legal Metrology/Motor Vehicle Department and all Taluk Supply Officers in the District	..	Members
(x)	Assistant Manager of the District Headquarters of Kerala State Civil Supplies Corporation	..	Member
(xi)	All Revenue Divisional Officers in the District	..	Members

(xii)	One representative from each political party having representation in the Legislative Assembly, nominated by the District Collector in case an MLA is not there from the party in the district	..	Members
(xiii)	One representative each from among the members of Corporations and Municipalities as nominated by the District Collector	..	Members
(xiv)	Three persons active in the field of food security/consumer protection among whom one shall be woman nominated by the District Collector	..	Members
(xv)	District Supply Officer	..	Convenor.

(2) Due representation to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, women and destitute persons or persons with disability shall be ensured in the nomination of non-official members in the District Level Vigilance Committee.

(3) The Convenor of the District Level Vigilance Committee shall convene the meeting once in a quarter.

(4) The quorum for a meeting of a District Level Vigilance Committee shall be ten.

(5) Notice of the meeting shall be given at least ten days in advance.

(6) The Chairman of the District Level Vigilance Committee shall preside over its meetings and in his absence a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

(7) The office of the District Supply Officer shall provide necessary administrative assistance to the District Level Vigilance Committee.

46. *Taluk Level Vigilance Committee.*—(1) There shall be Taluk Level Vigilance Committees in each Taluk in a District, consisting of the following members, namely:—

(i) Revenue Divisional Officer	..	Chairman
(ii) Taluk Supply Officer	..	Convenor
(iii) Member(s) of Legislative Assembly or duly authorized representatives from the Legislative Assembly Constituencies in the Taluk	..	Members
(iv) Presidents of the Block and Grama Panchayats in the Taluk	..	Members
(v) District Education Officer/Assistant Educational Officer	..	Member
(vi) Child Development Project Officer	..	Member
(vii) Taluk Level Officer of Legal Metrology	..	Member
(viii) Food Inspector	..	Member
(ix) One representative of each political party having representation in the Legislative Assembly, nominated by the District Collector in case no MLA is present from the political party concerned in the Taluk	..	Members
(x) Three persons active in the field of food security/consumer protection among whom one shall be a woman, nominated by the District Collector	..	Members

(2) Due representation to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, women and destitute persons or persons with disability shall be ensured in the nomination of non-official members in the Taluk Level Vigilance Committee.

(3) Taluk Supply Officer shall convene the Taluk Level Vigilance Committee once in a quarter.

(4) Notice of the meeting shall be given at least ten days in advance.

(5) The quorum for a meeting of a Taluk Level Vigilance Committee shall be five.

(6) The Chairman of the Taluk Level Vigilance Committee shall preside over its meetings and in his absence, a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

(7) The Office of the Taluk Supply Officer shall provide necessary administrative assistance to the Taluk Level Vigilance Committee.

47. *Fair Price Shop Level Vigilance Committee.*—(1) There shall be Fair Price Shop Level Vigilance Committees at the fair price shop levels consisting of the following members, namely:—

(i) The Panchayat President/Vice President or Municipal Chairman/Vice Chairman/ Any Standing Committee	..	Chairman
(ii) Rationing Inspector	..	Convenor
(iii) The Panchayat Member or Municipal or Corporation Councillor of the Ward in which fair price shop is situated	..	Member
(iv) One representative of each political party having representation in the local authority, nominated by Gramasabha	..	Members
(v) Four ration card holders, nominated by the Gramasabha of which one shall be a woman, one Scheduled Caste/ Scheduled Tribe, one person with disability	..	Members
(vi) Village Officer	..	Member
(vii) Junior Health Inspector of the Ward	..	Member
(viii) ICDS Supervisor	..	Member
(ix) One social worker active in the field of food security nominated by the Gramasabha	..	Members
(x) One representative from voluntary consumer organization, nominated by the Gramasabha	..	Member

(2) Due representation to the Scheduled Castes, Scheduled Tribes, women and destitute persons or persons with disability shall be ensured in the nomination of non-official members in the Fair Price Shop Level Vigilance Committee.

(3) The Convenor shall convene the meetings of the Fair Price Shop Level Vigilance Committee once in a quarter.

(4) Notice of the meeting shall be given at least ten days in advance.

(5) The quorum for a meeting of the Fair Price Shop Level Vigilance Committee shall be five.

(6) The Chairman of the Fair Price Shop Level Vigilance Committee shall preside over the meetings and in his absence, a member chosen by the members from among the members present shall preside over the meeting.

(7) The office of the Taluk Supply Officer shall provide necessary administrative assistance to the Fair Price Shop Level Vigilance Committee.

(8) Fair Price Shop Level Vigilance Committee shall carry out a thorough inspection of the stock and all related records, social audit reports and observe whether all transparency norms, quality norms and management requirements are being carried out as per norms/guidelines prescribed by the appropriate Government and shall report its findings to the Gramasabha.

(9) The proceedings of the Committee shall not be invalidated by reason of any vacancy in the committee, provided there is quorum.

CHAPTER VI

TRANSPARENCY AND ACCOUNTABILITY

48. *Keeping records in public domain.*—(1) All Targeted Public Distribution System records and records relating to the enforcement of other entitlements under the Act and rules including,—

(i) guidelines notified by the Government for identification of priority households from time to time;

(ii) list of beneficiaries identified as eligible households for distribution of food grains under Targeted Public Distribution System;

(iii) the entitlements of food grains, including scale and rate of entitlement, distribution made;

(iv) category wise details of ration card holders with their members;

(v) details of the fair price shops in the State;

(vi) details of services relating to ration cards and time frame for delivery of services;

(vii) details of Vigilance Committees and its meetings;

(viii) details of Internal Grievance Redressal Mechanism including details of Nodal Officers;

(ix) details of District Grievance Redressal Officers;

(x) details of State Commission;

(xi) policy directives issued by the Government or the Commissioner of Civil Supplies;

(xii) all budgetary matters, financial sanctions under consideration and approved, shall be classified and made available in a user friendly manner;

(xiii) details of grievances, status and the action taken;

(xiv) Citizen's Charter containing the details as specified at Annexure X;

(xv) findings of social audit;

(xvi) details of ration card holders and the entitlements distributed to them to be displayed at fair price shop level in the format prescribed at Annexure XI; and

(xvii) any other record, as the Government may consider necessary, and the records as prescribed by the Central Government from time to time, shall be kept in public domain including on the State web portal, and the web portal of the Civil Supplies Department and be open for public inspection free of charge and shall be kept at places mentioned in Schedule I of Annexure XII.

(2) Any person may, on request under the Right to Information Act (Central Act 22 of 2005), get copies of the records and the officer concerned shall provide the information as early as possible so as to facilitate his entitlements under the Act. But in the case of a fair price shop owner, the copy of records kept at fair price shop shall be provided to the applicant within fourteen days from the date of receipt of the written request by paying ₹ 2 per page or the actual cost of copying whichever is lesser.

49. *Social Audit.*—(1) The State Government shall facilitate conduct of social audit on the functioning of the fair price shops, Targeted Public Distribution System and other welfare schemes within the ambit of the Act in every Local Government Institutions at least once in six months.

(2) A summary of findings of such social audits conducted during a financial year shall be submitted by the State Government to the Comptroller and Auditor General of India.

50. *Social audit facilitation.*—(1) The State Government shall identify/designate or establish, under the Act, an independent organization/authority (hereinafter referred to as Social Audit Unit) to facilitate conduct of social audit.

(2) The Social Audit Unit shall be responsible for the following, namely:—

(a) build capacities of Grama/Ward Sabhas for conducting social audit; and towards this purpose, identify, train and deploy suitable resource persons at Village, Block/Taluk, District and State level, drawing from primary stakeholders and other civil society organizations having knowledge and experience of working for the rights of the people;

(b) prepare social audit reporting formats, resource material, guidelines and manuals for the social audit process;

(c) create awareness amongst the beneficiaries about their rights and entitlements under the Act;

(d) facilitate verification of records with primary stakeholders and fair price shops;

(e) facilitate smooth conduct of social audit in Grama/Ward Sabhas for reading out and finalising decisions after due discussions;

(f) host the social audit reports including action taken reports in the public domain;

(g) create awareness amongst the officers concerned about the social audit process.

51. *Social audit pre-requisites.*—(1) The Social Audit shall be a process independent of any process undertaken by the implementing authority.

(2) The implementing authority shall at no time interfere with the conduct of social audit.

(3) Notwithstanding anything contained in sub-rule (2), the implementing authority of a scheme shall provide requisite information to the Social Audit Unit at least fifteen days prior to the date of commencement of the social audit.

(4) The resource persons deployed for facilitating social audit in a Panchayat/Municipality/Corporation shall not be residents of the same Panchayat/Municipality/Corporation.

52. *Process for conducting social audit.*—(1) The Social Audit Unit shall, at the beginning of the year, frame an annual calendar to conduct at least one social audit in each Grama Panchayat/Municipality/Corporation every six months and a copy of the calendar shall be sent to all the Nodal Officers designated for social audit for making necessary arrangements.

(2) Assistant Taluk Supply Officer shall be the Nodal Officer for facilitating the conduct of social audit in his jurisdictional area.

(3) For facilitating the conduct of social audit by Grama/Ward Sabha, the resource persons, who are selected from among the primary stakeholders deployed by Social Audit Unit, shall verify,—

(i) the ration cards, record registers, stock registers and all records maintained during the specified time period, by contacting all beneficiaries of any schemes under the Act;

(ii) the fair price shops, anganwadis, schools and all physical centres where food grains are distributed under the provisions of any scheme under the Act and assess the quantity with reference to records and also quality of food grains being distributed;

(iii) the cash book, bank statements invoices, bills, vouchers or other related records to verify the correctness and reliability of financial transactions;

(iv) any other payment made by the implementing agency from the funds of the scheme.

(4) After completion of the verification specified in sub-rule (3), the resource person shall inform the same to the Nodal Officer for Social Audit. Nodal Officer shall, within five days of the receipt of information from the resource person give notice to the Convenor of Grama/Ward Sabha requesting to convene the Grama/Ward Sabha to conduct social audit process. On receipt of the notice, the Convenor shall convene Grama/Ward Sabha as early as possible, but not exceeding twenty five days, to discuss the findings of the verification process and also to review the compliance on transparency and accountability, fulfillment of the rights and entitlements of beneficiaries and proper utilization of funds.

(5) The resource persons as well as the Nodal Officer for Social Audit shall inform the beneficiaries under the Act and the village community about the Grama Sabha conducting social audit, to ensure full participation.

(6) All elected members of the respective Panchayat/Municipality/ Corporation and the fair price shop owners and other employees/officers responsible for implementing the Act in that area shall be present at the Grama/Ward Sabha and respond to queries.

(7) The Grama/Ward Sabha shall provide a platform to all villagers to seek and obtain further information and responses from all involved in the implementation. It shall also provide a platform to any person who has any contribution to make and relevant information to present.

(8) The Nodal Officer for Social Audit shall attend the Grama/ Ward Sabha meeting or nominate an official of appropriate level for smooth conduct of the Grama/Ward Sabha.

(9) The social audit reports shall be prepared in local language by the Social Audit Unit and displayed on the notice board of the Grama Panchayat/Municipality/Corporation.

(10) The action taken report relating to the previous social audit shall be read out at the beginning of the meeting of each social audit.

53. *Obligation of various officers/Committees in relation to social audit.*—(1) The Nodal Officer for Social Audit shall ensure that all the required information and records of all implementing agencies including Action Taken Report on previous social audits, grievance or complaints register, any other documents that the Social Audit Unit requires to conduct the social audit process are properly collated in suitable formats; and provided, along with photocopies to the Social Audit Unit for facilitating conduct of social audit at least fifteen days in advance of the scheduled date of meeting of the Grama Sabha conducting social audit.

(2) The information referred to in sub-rule (1) shall be publically available and the photocopies shall be available at nominal cost.

(3) Every Nodal Officer for Social Audit or any official on his behalf, shall,—

(a) ensure that all records for conduct of social audit are furnished to the Social Audit Unit by implementing authorities through the officers concerned;

(b) ensure that corrective action is taken on the social audit report;

(c) report to the District Grievance Redressal Officer or appropriate Nodal Officer designated under rule 23, as the case may be, the entitlement to the beneficiaries found to be undistributed or misappropriated, for further action;

(d) provide a copy of the social audit report to the respective Fair Price Shop Vigilance Committee with recommendations/suggestions, if any, for appropriate further action;

(e) provide a copy of the social audit report under his jurisdictional area to the Taluk Level Vigilance Committee with recommendations/suggestions, if any, for appropriate further action;

(f) ensure that the social audit reports are forwarded to the Taluk Supply Officer who in turn shall facilitate departmental action, if any, required.

(4) The Chairman of each Taluk Level Vigilance Committee shall forward a copy of the consolidated social audit reports with recommendations or suggestions, if any, to the District Level Vigilance Committee.

(5) The Chairman of each District Level Vigilance Committee shall examine the consolidated social audit reports received from Taluk Level Vigilance Committee and may take appropriate action, subject to the provisions of the Act and Rules issued thereunder, and forward the consolidated social audit reports of such District with action taken/recommendations/suggestions, if any, to the State Level Vigilance Committee.

(6) The Fair Price Shop Vigilance Committee or the Taluk Level Vigilance Committee or the District Level Vigilance Committee or the State Vigilance Committee or the Departmental Officers, as the case may be, shall forward the findings of the social audit to the Government and the Government shall take follow up action on such findings.

(7) The State Vigilance Committee shall monitor the action taken by the Government and incorporate the Action Taken Report in the annual report to be laid before the State Legislature by the State Government.

(8) In furtherance of the above, it must be ensured that social audits are conducted in compliance with the Auditing Standards of Social Audit developed by the office of the Comptroller and Auditor General in consultation with the Central Government and in accordance with the guidelines issued by the Government from time to time.

CHAPTER VII

MISCELLANEOUS

54. *Government/Commissioner to take action against dereliction of duty.*—The Government/Commissioner may *suo motu* or on application by an aggrieved person, initiate or recommend to the disciplinary authority concerned to initiate disciplinary action against the Nodal Officer concerned, if in his opinion the complaint is not properly attended to or if there is any wilful or negligent delay in disposing the complaint of the aggrieved person.

55. *Designated authorities.*—Apart from the officers designated under these rules, the officers mentioned in Schedule II at Annexure XIII shall be the designated authorities in respect of various duties and responsibilities specified against them, for the implementation of the Targeted Public Distribution System.

56. *Departments entrusted with the functions under the Act.*—
(1) The Departments mentioned in Schedule III at Annexure XIV shall carry out the respective functions under the Act specified against them.

(2) The Secretaries and the Heads of the Departments mentioned in Schedule III at Annexure XIV shall meet at least thrice in a year and evaluate the implementation of the Act in the State and may make recommendations, if any, to the Government.

57. *Powers of Revision of Government.*—The Government may at any time either of its own motion or on an application made to it on this behalf, call for the record of any case disposed of by the Subordinate Authority under Chapter II of these rules for the purpose of satisfying itself as to the legality or propriety of any order passed in such case and may pass such orders in relation thereto as it may think fit:

Provided that the Government shall not pass an order prejudicial to any person without affording such person a reasonable opportunity of being heard.

ANNEXURE I

Format for filing claims and objections

[See rule 11(1) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

Claims and objections regarding the list of households belonging to Priority/General category in the.....Panchayath/Municipality/Corporation under the National Food Security Act, 2013.

- (1) Name, Address and Phone No. :
- (2) Ration Card No. :
- (3) Relationship with the Cardholder :
if the complainant is not a
Cardholder (with cardholder's
authorization letter)
- (4) Matter for claims and objections :
(add more pages if needed)
- (5) Proof for the claims/objections :
(add copies)

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

DECLARATION

I declare that the above stated information are true to the best of my knowledge and belief.

Place :
Date :

Signature :
Name :

For Office Use

The claims/objections were examined on .....(date)
at ..... (place).

Action taken on the complaint:
(if rejected, reason for rejection):

Place :
Date :

Chairman,
Verification Committee.

.....Panchayath/Municipality/Corporation

No. ....

.....Office

ANNEXURE II

Format of notice to be issued by the Taluk Supply Officer*[See rule 11(2) of the Kerala Food Security Rules, 2018]*

No. Taluk Supply Office/City Rationing Office.
 .....
 .....

NOTICE

Your claims/objections on the priority/general list of households of
 .....Panchayath/Municipality/Corporation published on
 .....(date) has been received in this office and registered as file
 No. ....The Verification Committee will conduct the hearing on
 .....(date & time). The complainant/person authorised by
 the complainant should appear before the Verification Committee with
 documents/evidence corroborating the claims/objections, failing which the
 Verification Committee will take final decision based on the documents
 available.

*Signature:**Taluk Supply Officer/City Rationing Officer.*

Place :

Date :

To,

Sri/Smt. ....
 .....
 .....

ANNEXURE III

Format of claims/objections register to be maintained by the Taluk Supply Officer

[See rule 11(2) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

<i>Sl. No.</i>	<i>Name and Address of the complainant</i>	<i>Ration Card No. & ARD No.</i>	<i>If complaint relates to some other person then Name, Address & Ration Card No. of that person</i>	<i>Extract of the claims/objections</i>	<i>Documents/ evidence corroborating the claims/objections</i>	<i>Date and time for hearing</i>	<i>Remarks and decision of the Verification Committee</i>	<i>Other remarks</i>

ANNEXURE IV

Format of appeal memorandum to the Appellate Committee*[See rule 15 (1) of the Kerala Food Security Rules, 2018]*

Appeal against the decision of Verification Committee of.....
 Panchayath/Municipality/Corporation.

1. Name, Address and Phone No. ....
of Appellant
2. Ration Card No. ....
3. Relationship with the Cardholder ....
if he/she is not a Cardholder
(with cardholders authorization letter)
4. Matter for Appeal ....
(add more pages if needed)
5. Proof for the Appeal claim ....
(add copies)
  - 1.
  - 2.
  - 3.
  - 4.

DECLARATION

I declare that the above stated information are true to the best of my knowledge and belief.

Place:

Signature:

Date:

Name:

For Office Use

The Appeal was heard on.....(date) at .....(place).

Action taken on the appeal:

(if rejected, reason for rejection):

Place:

Chairman,

Date

Appellate authority.

.....District
 No. ....Office

ANNEXURE V

Format of Complaints Register to be maintained by the District Grievance Redressal Officer

[See rule 24(1) (a) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

District wise details of complaints registered during the month:....., 20.....

<i>Sl. No.</i>	<i>District</i>	<i>Name and Address of the Complainant</i>	<i>Against whom the complaint was registered</i>	<i>Nature of the Complaint</i>	<i>Date of Complaint and its date of receipt</i>	<i>Date of Disposal</i>	<i>Nature of Disposal/ Remarks</i>

Nodal Officer.

ANNEXURE VI

Acknowledgement of receipt of Complaint

[See rule 27(1) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

Number :

Date :

Received complaint from .....

Complaint received by.....(Name of officer, designation,
office seal, signature)

ANNEXURE VII

Format of Complaint Register

[See rule 27(2) (a) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

<i>Sl. No.</i>	<i>Date of complaint</i>	<i>Date of receipt of complaint</i>	<i>Name and address of complainant</i>	<i>Name and address of opposite party</i>	<i>Type of complaint</i>	<i>Nature of complaint</i>	<i>Action taken with date-wise details</i>	<i>Final decision and date of its communication to the complainant</i>	<i>Remarks</i>

ANNEXURE VIII

Format of appeal before the State Commission

[See rule 29(1) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

1. Particulars of the Appellant

- (i) Name of the Appellant ..
- (ii) Address of the Appellant ..
- (iii) Address for service of all notices ..
- (iv) Telephone/Fax No. ..
- (v) E-mail address, if any ..

2. Particulars of the Respondent

- 1. Number and date of the report of the District Grievance Redressal Officer against which the appeal is being preferred.
- 2. Brief details of the facts and the grounds on which the report is being challenged.
- 3. Relief being claimed.

Signature of the Appellant.

ANNEXURE IX

**Format of oath of the Office for the Chairperson and
Members of the State Commission**

(See rule 42 of the Kerala Food Security Rules, 2018)

"I, ...,
....., having been appointed as the Chairperson/
Member do solemnly affirm/swear in the name of God, that I will bear true
faith and allegiance to the Constitution of India as by law established, that
I will uphold the sovereignty and integrity of India, that I will duly and
faithfully and to the best of my ability, knowledge and judgment perform
the duties of my office without fear or favour, affection or ill-will and that
I will uphold the Constitution and the laws."

*(Name of Chairperson/Member)
Kerala State Food Commission.*

ANNEXURE X

Details to be included in the Citizens Charter

[See rule 48(1) (xiv) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

The Citizens Charter shall specify therein all the category of entitlements and other food grains supplied and services rendered by it, the time within which such entitlements and other food grains supplied shall be supplied or services be rendered.

(2) The Citizens Charter shall provide all or any of the following matters, namely:—

- (a) the details of all the entitlements and other food grains supplied and services rendered by the public authority and the name of person or agency through which such goods are supplied or services rendered and timings during which such services are supplied or services rendered;
- (b) the conditions under which a person becomes entitled for food grains or services, and the class of persons who are entitled to receive such food grains and avail services;
- (c) the quantitative and tangible parameters (including weight, size, frequency) of the food grains and services available to the public;
- (d) complaint redressal mechanism including the time within which the complaint be disposed of and the officer of the public authority to whom such complaint may be made;
- (e) the names and addresses of individuals responsible for the delivery of goods or rendering of services mentioned in (a) above;
- (f) any other functions, obligations, responsibility or duty of the public authority is required or reasonably expected to provide.

(3) The Head of the Department shall be responsible,—

- (a) for updating and verifying the Citizens Charter every year and the accuracy of the contents thereof.**
- (b) to ensure that the Citizens Charter is widely disseminated to the public.**
- (c) to take steps in accordance with section 4 of the Right To Information Act, 2005 for providing relevant information to the public enabling them to exercise their rights mandated under this Act.**
- (d) to ensure that all material be disseminated taking into consideration the local language and the most effective method of communication in that local area free of cost.**
- (e) to the extent possible, ensure that the Citizens Charter is made available at the website of the Department of Civil Supplies and in other electronic forms and shall be available free of cost.**
- (f) to ensure that a copy of the Citizens Charter of the Department is duly certified by him when it is published and subsequently, every time that it is modified, updated or amended.**

ANNEXURE XI

Format of disclosure pro forma to be displayed at fair price shops

[See Rule 48(1) (xvi) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

Sl. No.	Name of ration card holders	Entitlements eligible (in Kg.)			Entitlements distributed (in Kg.)			Rate	Remarks
		Rice	Wheat	other food grains	Rice	Wheat	other food grains		

ANNEXURE XII

SCHEDULE I

**List of places where documents under the Act and
rules shall be kept open**

[See rule 48(1) (xvii) of the Kerala Food Security Rules, 2018]

<i>Sl. No.</i>	<i>Nature of record</i>	<i>Office</i>	<i>Officer concerned</i>
1	State level records	Office of the Commissioner	State Nodal Officer
2	Records of State Commission	Office of the State Commission	Member Secretary, State Commission
3	Records of District Grievance Redressal Officer	Office of the District Grievance Redressal Officer	Senior Superintendent of the office of District Grievance Redressal Officer
4	District level records	Office of the District Supply Officer	District Supply Officer
5	Taluk level	Office of the Taluk Supply Officer	Taluk Supply Officer
6	Local body level	Office of the Local body concerned	Secretary of the Local body concerned
7	Fair price shop level	Fair price shop	Fair price shop licensee
8	Anganawadi level	Anganawadi Centre	Anganawadi Teacher/Worker
9	Primary/Upper Primary School	Primary/Upper Primary School	Headmaster concerned

ANNEXURE XIII

SCHEDULE II

**Designated authorities/offices for implementation of
Targeted Public Distribution System**

(See rule 55 of the Kerala Food Security Rules, 2018)

<i>Sl. No.</i>	<i>Office/Officers designated</i>	<i>Duties and responsibilities</i>
(1)	(2)	(3)
1	Controller of Rationing	To monitor the implementation of Targeted Public Distribution System at State level.
2	Kerala State Civil Supplies Corporation	To lift food grains from the designated depot from the corporation and to deliver it to the fair price shop as provided under sub-clause (1) of clause 7 & sub-clause (3) of clause 8 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.
3	District Collector	Appellate Authority under sub-clause 15 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.
4	District Grievance Redressal Officer	The officer to receive summary report from Nodal Officer under rule 10 of the Food Security Allowance Rules, 2015.
5	District Supply Officer	To monitor the implementation of Targeted Public Distribution System at District Level.
6	District Supply Officer	To conduct joint inspection as provided under sub-clause (6) of clause 7 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.

(1)	(2)	(3)
7	District Supply Officer	To issue license to the fair price shop owners and to take action in respect of violation of any condition of license as provided under sub-clause (3) of clause 9 and sub-clause (7) of clause 10 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.
8	District Supply Officer	To monitor the implementation of Targeted Public Distribution System at District Level.
9	Taluk Supply Officer	To draw up the list of eligible households in respect of area under their jurisdiction as provided under sub-clause (7) of clause 3 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.
10	Taluk Supply Officer	To verify and certify the final list of eligible households as provided under sub-clause (11) of clause 3 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.
11	Taluk Supply Officer	To receive, register, acknowledge and process the application for issuance of ration card or modification in the ration card as provided under sub-clause (12) of clause 4 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.
12	Rationing Inspector/ Taluk Supply Officer	To take into account the balance stock if any lying undistributed with the fair price shop owner and to serve copy of allocation order to local authority, vigilance committee and any other body nominated by the State Government for monitoring the functioning of the fair price shop as provided under sub-clauses (3) and (4) of clause 7 of Targeted Public Distribution System (Control) Order, 2015.

ANNEXURE XIV

SCHEDULE III

Departments entrusted with the implementation of various provisions of the Act and rules

[See sub-rules (1) and (2) of rule 56 of the Kerala Food Security Rules, 2018]

<i>Sl. No.</i>	<i>Department</i>	<i>Functions</i>
1	Food and Civil Supplies Department	To co-ordinate the implementation of the Act and to carry out reforms in Targeted Public Distribution System as provided under Section 12 of the Act.
2	Food and Civil Supplies Department	Matters relating to central allocation of entitlements as provided under Section 22 of the Act..
3	Food and Civil Supplies Department	Implementation and monitoring of schemes for ensuring food security as provided under Section 24 of the Act.
4	Food and Civil Supplies Department/Social Justice Department	Nutritional support to pregnant women and lactating mothers as provided under Section 4 of the Act.
5	Social Justice Department/General Education Department	Nutritional support to children as provided under Section 5 of the Act and implementation of mid-day meal rules, 2015.
6	Social Justice Department/General Education Department	Prevention and management of child malnutrition as provided under section 6 of the Act.
7	Food and Civil Supplies Department	Implementation and monitoring of schemes for ensuring food security as provided under section 24 of the Act.
8	Food and Civil Supplies Department/Scheduled Tribe Development Department	Food Security for people living in remote, hilly and tribal areas as provided under section 30 of the Act.

By order of the Governor,

MINI ANTONY,
Secretary to Government.

Explanatory Note

(This is not part of the notification but is intended to indicate its general purport).

Section 40 of the National Food Security Act, 2013 (Central Act 20 of 2013) empowers the Government to make rules to carry out the provisions of the Act, by notification and subject to the condition of previous publication, and consistent with this Act and the rules made by the Central Government. The preliminary notification in this regard was published as G. O. (P) No. 2/2016/F&CSD dated 20th January, 2016 in the Kerala Gazette Extraordinary No. 177 dated 23rd January, 2016. The Government after considering the objections and the suggestions received on the preliminary notification has finalized the rules.

The notification is intended to achieve the above purpose.

കേരള ഗസറ്റ്

KERALA GAZETTE

അസാധാരണം

EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്

PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 8 Vol. VIII	തിരുവനന്തപുരം, ചൊവ്വ Thiruvananthapuram, Tuesday	2019 ആഗസ്റ്റ് 06 06th August 2019 1194 കർക്കടകം 21 21st Karkadakam 1194 1941 ശ്രാവണം 15 15th Sravana 1941	നമ്പർ No.
			1781

GOVERNMENT OF KERALA

Food and Civil Supplies (B) Department

NOTIFICATION

G.O.(P) No. 15/2019/F&CSD.

Dated, Thiruvananthapuram, 17th July, 2019.

1st Karkadakam, 1194.

S. R. O. No. 516/2019

26th Ashadha, 1941.

WHEREAS, the Government have appointed Shri K.V. Mohan Kumar IAS (Rtd.) as Chairperson of the State Food Commission as per G.O. (Ms.) No. 4/2019/F&CSD, dated 25th January, 2019;

AND WHEREAS, the Government have appointed Shri V. Ramesan (Scheduled Caste Category), Smt. M. Vijayalekshmi (Scheduled Tribe Category), Adv. B. Rajendran (General Category), Shri K. Dilip Kumar (General Category) and Smt. P. Vasantham (Women Category), as Members of the said Commission as per G.O. (Ms.) 14/2019/F&CSD, dated 31st May, 2019;

AND WHEREAS, the Government have appointed Smt. Sreeja, K. S., Additional Law Secretary, Law Department, Government Secretariat, as Member Secretary, State Food Commission as per G.O. (Rt.) No. 190/2019/GAD, dated 11th January, 2019;

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by sub-sections (1) and (2) of section 16 of National Food Security Act, 2013 (Central Act 20 of 2013) read with rules 31 and 39 of the Kerala Food Security Rules, 2018, the Government of Kerala hereby constitute the State Food Commission on and from 25th June, 2019 for the purpose of monitoring and review of implementation of the said Act with the following persons, namely:—

1. Shri K. V. Mohan Kumar IAS (Rtd.) : Chairperson
'Sopanam', Navami Gardens,
Sreekariam P. O., Thiruvananthapuram
2. Shri V. Ramesan (Scheduled Caste Category) : Member
'Thanal', Kanakkanchery,
Perinthalmanna P. O., Malappuram-679 322
3. Smt. M. Vijayalekshmi (Scheduled Tribe Category) : Member
Malika House, Ambalavayal P. O.,
Sulthan Bathery, Wayanad-673 593
4. Adv. B. Rajendran (General Category) : Member
"Rararee", Muttom P. O.,
Harippad, Alappuzha-690 511
5. Shri K. Dilip Kumar (General Category) : Member
'Revathy', KGRA-10, Konathukulangara,
Vattiyoorkavu P. O., Thiruvananthapuram-695 013

6. Smt. P. Vasantham (Women Category) : Member
 'Sree Achutham', Mokeri P. O.,
 Kakkattil (Via), Kozhikode-673 507
7. Smt. Sreeja, K. S., Additional Law Secretary, : Member Secretary
 Law Department, Government Secretariat

By order of the Governor,

MINI ANTONY, IAS,
 Secretary.

Explanatory Note

(This does not form part of the notification, but is intended to indicate its general purport.)

Sub-section (1) of section 16 of the National Food Security Act, 2013 (Central Act 20 of 2013) provides that every State Government shall, by notification, constitute a State Food Commission for the purpose of monitoring and review of implementation of the said Act. Sub-section (2) thereof provides that the State Commission shall consist of a Chairperson, five other Members and a Member Secretary who shall be an officer of the State Government not below the rank of Joint Secretary to Government.

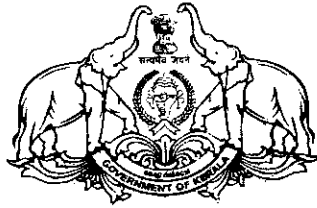
Government have appointed Shri K.V. Mohan Kumar IAS (Rtd.) as the Chairperson of the State Food Commission as per G.O.(Ms.) No. 4/2019/F&CSD, dated 25th January, 2019 and Shri V. Ramesan (Scheduled Caste Category), Smt. M.Vijayalekshmi (Scheduled Tribe Category), Adv. B. Rajendran (General Category), Shri K. Dilip Kumar (General Category) and Smt. P. Vasantham (Women Category) as Members of the said Commission as per G.O. (Ms.) 14/2019/F&CSD, dated, 31st May, 2019. Smt. Sreeja. K. S., Additional Law Secretary, Law Department, Government Secretariat was appointed as Member Secretary, State Food Commission as per G.O.(Rt.) No. 190/2019/GAD, dated 11th January, 2019.

Government have now decided to constitute the State Food Commission by virtue of the powers conferred under sub-sections (1) and (2) of section 16 of the said Act.

The notification is intended to achieve the above object.

കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2019

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KI/TV(N)/634/2018-20

കേരള ഗസറ്റ് KERALA GAZETTE

അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 8 Vol. VIII	തിരുവനന്തപുരം, ഞായർ Thiruvananthapuram, Sunday	2019 ഒക്ടോബർ 06 06th October 2019 1195 കന്നി 20 20th Kanni 1195 1941 ആശ്വിനം 14 14th Aswina 1941	നമ്പർ No.	2348
-----------------------	---	---	--------------	------

GOVERNMENT OF KERALA

Food & Civil Supplies (B) Department

NOTIFICATION

G.O. (P) No. 27/2019/F&CS.

S. R. O. No. 719/2019

06th October 2019, 16th September 2019
31st October 1195
25th Aswina 1941.

In exercise of the powers conferred by rule 41 of the Kerala Food Security Rules, 2018, the Government of Kerala hereby notify the official seal and emblem of the State Food Commission as follows:—

Official Seal in English and Malayalam

Emblem

(In Red and Yellow shades)

By order of the Governor,

MINI ANTONY IAS,
Secretary.

[explanatory] note

(This does not form part of the notification, but is intended to indicate its general purport.)

Rule 41 of the Kerala Food Security Rules, 2018 issued under G. O (P) No. 5/2018/F&CSD, dated 16th May, 2018 and published as S.R.O. No. 356/2018 in the Kerala Gazette Extraordinary No. 1471 dated 2nd June, 2018 provides that the official seal and the emblem of the State Food Commission shall be such as the Government may specify and shall be notified in the official Gazette. Therefore the Government have decided to notify the official seal and emblem of the State Food Commission.

The notification is intended to achieve the above object.

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESS
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2019

This is a digitally signed Gazette.

Authenticity may be verified through <https://compose.kerala.gov.in/>

Digitally signed by SHEELA M
Date 2019.10.06 11:43:37 +05